

40.
YIL

TMMOB

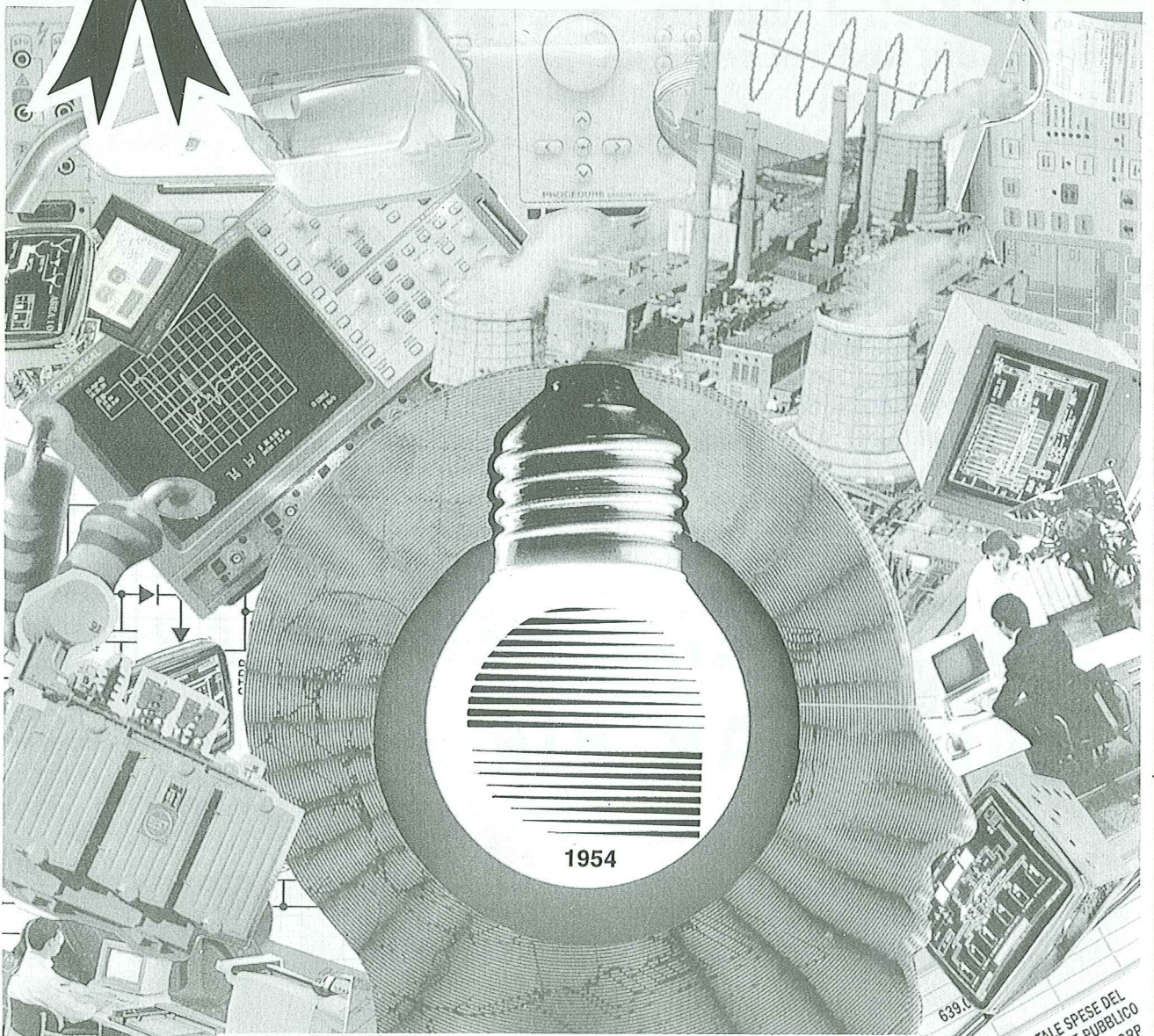
ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

İZMİR ŞUBESİ HABER BÜLTENİ

YIL: 7

SAYI: 56

ARALIK 1994

1954

EMO 40. YILINDA

TOTALE SPESE DEL
SETTORE PUBBLICO
DISAVANZO CORR
INDEBITAMENTO

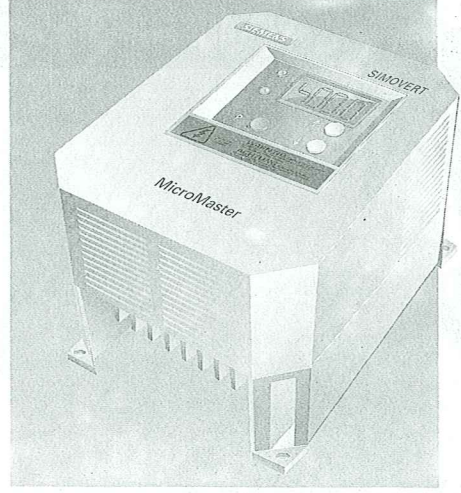
639.0
6.889 8F
1.001

ENDÜSTRİYEL OTOMASYONDA SIEMENS ÇÖZÜMLERİ

- ▶ Mikroişlemcili AC Motor Hız Kontrol Cihazları
- ▶ Ac Güç Kontrol ve Motor Yolvericileri
- ▶ Sımatıc S5 PLC Otomasyon Cihazları
- ▶ Endüstriyel Kesintisiz Güç Kaynakları

- Mühendislik ve Proje Desteği
- Teknik Bilgi ve Deneyim
- Servis Teknik Hizmetler
- Uygun Fiyat
- Üstün Performans

AKAR ELEKTRİK ELEKTRONİK LTD.ŞTİ.
OTOMASYON VE ENDÜSTRİYEL ELEKTRONİK
SIEMENS BAYİİ

1202/1 SOKAK NO: 23/E 35110 Yenişehir/İZMİR
TEL: 0.232.449 11 81 FAX: 0.232.449 24 10

KULLANILAN HER PİMAPEN YAŞATILAN BİR AĞAÇTIR...

İÇ MEKANLARDAN DIŞ MEKANLARA
AÇILAN ÇAĞDAŞ KONFOR PİMAPEN...

Üretici firmamız PİYAP, gelişmiş
üretim teknolojisi sayesinde her siparişe,
en kısa zamanda cevap veren
güçlü bir kuruluştur...

PİYAP
YAPI MALZEMELERİ İMALAT
TAAHHÜT VE TİCARET A.Ş.

MERKEZ: Kurtuluş mah. Özek Uluyolu No: 12 64100 UŞAK
Tel: 0-276-223 78 29 - 223 78 30 Fax: 223 78 30
ŞUBE: Cumhuriyet Cad. No: 66/B İSPARTA Tel: 0-246-232 86 76
ŞUBE: Turan Cad. Uğursoy İşhanı No: 737A SALIHLI Tel: 0-236-712 08 24

Mühendissiz Olmaz !

Hayretle görülmektedir ki, ülkemizde tam tersine bir politika ile mühendis ve mimarların hem kaliteli yetişmesini sağlamak hem de sürekli meslek içi eğitim programlarıyla günümüz teknolojilerinden geri kalmamalarını temin etmek zorunluluğu gözardı edilmekte, üstelik TBMM'nde 105 mühendis ve mimar milletvekilinin bulunduğu bir dönemde İmar Kanunu değişikliği ile başlayan ve yapılmak istenen yönetmeliklerle devam ederek, hiç dirsek çürütmeye neredeyse gerek kalmadan mühendis ve mimarların yetkilerini, formasyonu ve gerekli eğitimi olmayan kişilere vermek gibi bir yol izlenmektedir.

Dünyamız hızlı bir bilimsel ve teknolojik gelişim göstermekte, sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçilmektedir. Bilim ve teknoloji uluslararası bir boyutta sürekli yeni ürünler sunmakta, toplumların yaşam biçimleri değişmektedir. Ülkemizin endüstriyel yapısı ise genellikle teknoloji transferine dayanmaktadır. Araştırma-Geliştirme(Ar-Ge) çok düşük seviyede olup, gelişmiş batı ülkeleriyle kıyas dahi yapmak mümkün değildir. (Ulusal gelirlerinin % 1-4'ü)

Ekonomik büyümenin esas gücünün sermayeden çok teknoloji olduğunu, bilginin sermaye geri dönüşünü artırdığını, ekonomik büyüme için makinalar gibi bilgiye de yatırım yapılması gerektiğini, Ar-Ge'ye yatırılan paranın bina ve teçhizata harcanandan yedi kat daha fazla kazanç sağladığını batılı ülke örneklerinden bilmekteyiz.

Ekonomik sorunların çözümü yüksek teknolojidir. Ulusal teknolojik-ekonomik politikalarını ve stratejilerini tespit edebilen ülkeler (G.Kore, Tayvan v.b.) uluslararası rekabete açık ulusal sanayilerini kurabilmişler ve önümüzdeki yüzyılın teknolojileri olan bilgi teknolojisi, biyoteknoloji ve yeni malzeme teknolojileri alanlarında çalışmaktadırlar.

Ülkemizde çok şükür böyle planlama ve ulusal strateji saptama azmi ve geleneği olmadığından; köprülerden iletişim sistemlerine kadar akla gelen her alanda, aman biz fazla bulaşmayalım anlamında anahtar teslimi veya yap-işlet-devret gibi modellerle ve kredi temini ile birlikte tüm büyük ihaleler dış firmalara verilmektedir. (Bazı istisnalar hariç). Teknik elemanlarımız yardımcı eleman konumunda kalmakta, proje ve yapım aş-

masında belirleyici olamamaktadırlar. Oysa bilinen bir gerçektir ki böyle bir uygulama ulusal kaynakların verimsiz kullanılmasına yol açmakta, mühendis ve mimarların deneyim kazanmasına mani olmaktadır.

Osmanlı İmparatorluğu 1. sanayi devrimini yakalayamadığı için çökmüştü. Şimdi 3. sanayi devrimini (Bilgi Teknolojisi Devrimi) yakalayamayan ülkelerin ne olacağını düşünmek gerekiyor. Hayretle görülmektedir ki, ülkemizde tam tersine bir politika ile mühendis ve mimarların hem kaliteli yetişmesini sağlamak hem de sürekli meslek içi eğitim programlarıyla günümüz teknolojilerinden geri kalmamalarını temin etmek zorunluluğu gözardı edilmekte, üstelik TBMM'de 105 mühendis ve mimar milletvekilinin bulunduğu bir dönemde İmar Kanunu değişikliği ile başlayan ve yapılmak istenen yönetmeliklerle devam ederek, hiç dirsek çürütmeye neredeyse gerek kalmadan mühendis ve mimarların yetkilerini, formasyonu ve gerekli eğitimi olmayan kişilere vermek gibi bir yol izlenmektedir.

Kamuda çalışan mühendis ve mimarlar adeta gözden çıkarılmış, konularına hiç uygun olmayan seviyeye düşürülmüş, bırakalım yeni bilgi ve teknolojileri izlemeyi, nasıl geçineceklerinin derdine düşmüşlerdir. Bütün bunların yanısıra ülke yönetiminden sorumlu etkili ve yetkili kişiler sadece çok güzel ve doğru konuşmalar yapmaktadırlar.

TMMOB 31. olağan genel kurulunda Sn. Süleyman Demirel "...mühendis bilimle insan arasında köprüdür. Kalkınma sorunu mühendis sorunudur. Mühendis olmadan bilimin ni-

metleri halka aktarılamaz. Mühendisler yaptıklarını kendileri için yapmazlar.." demiştir. Bu ve buna benzer bütün sözlerle katılıyoruz. Ancak bizler mühendis olarak icraatı görmek isteriz.

Ülkemizin yarınlarını heba etmemek, hak etmediğimiz bir şekilde 2. veya 3. sınıf ülkeler arasına girmemek için:

-Bu hesapsız ve başıbozuk gidüşata dur diyoruz.

-Eğitimsiz ve bilgisiz kişilere sıyasi çıkarlar uğruna ünvan ve makam dağıtılmasına son verilmeli diyoruz.

-Eğitim kalitesi yüksek bilimsel ve teknolojik araştırma imkanları olan gerçek üniversiteler olmalı diyoruz.

-Ar-Ge çalışmalarına her sahada gereken maddi imkanlar sağlanmalıdır diyoruz.

-Kamu çalışanlarına batı ülkelerinde olduğu gibi başta sendikal haklar olmak üzere gerekli anayasa değişiklikleri de yapılarak her türlü hakları verilmelidir diyoruz.

**-DÜN DEMOKRASİ
DİYORDUK, BUGÜN DE
DEMOKRASİ DİYORUZ.**

**-2000'Lİ YILLARA
GİRİLİRKEN MÜHENDİS VE
MİMARSSIZ OLMAZ
DİYORUZ.**

YAYIN KURULU

YAPILARDA ELEKTRİK TEKNOLOJİLERİ I. ULUSAL KONGRESİ DANIŞMA KURULU TOPLANTISI YAPILDI

12 Kasım 1994 tarihinde Şubemizde gerçekleştirilen toplantıya EÜ, DEÜ, Dumlupınar Üniversitelerinin Elektrik-Elektronik Bölüm Başkanları, Bayındırlık ve İskan Müdürlüğü, Simko, ABB, Schindler Asansörleri, Schneider Elektrik ve Hyundai Asansörleri Temsilcileri ile Yönetim Kurulu Üyelerimizle, görevlilerimiz katıldı.

Kongre isminin "Yapılarda Elektrik Teknolojileri" olarak belirlendiği toplantıda, kongrenin Ocak-1996'nın üçüncü haftası ve dört günlük sürede yapılması benimsendi. Danışma Kurulu, Kongre organizasyonunda Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile DEÜ Elektrik ve Elektronik Mühendisliği Bölümü'nün bulunmasını önerdi.

Kongrede tartışılacak konu başlıklarının da görüldüğü toplantıda benimsenen öneriler ışığında yapılacak çalışmalar sonraki ilk duyuruların yapılması kararlaştırıldı.

YENİ YETKİ YÖNETMELİK TASLAĞINA KARŞI BAŞLATILAN KAMPANYADA TOPLANILAN İMZALAR M.E.B.'NA GÖNDERİLDİ

Milli Eğitim Bakanlığı'nca hazırlanarak görüş alınmak üzere ilgili kuruluşlara gönderilen "Teknisyen, Tekniker, Yüksek Tekniker ve Teknik Öğretmenlerin Her Meslek Alanındaki Yetki ve Sorumluluklarına Ait Esas ve Usüller Yönetmeliği Taslağı"na karşı Şubemizce hazırlanarak Bültenimizin bir önceki sayısında katılım için üyelerimize gönderilen metinlerinden Şubemize gönderilen imzalar, Milli Eğitim Bakanı Sn. Nevzat AYAZ'a gönderildi.

Serbest çalışan üyelerimizin dışında tüm meslektaşlarımızı yakından ilgilendiren Yönetmelik Taslağı'na karşı açılan imza kampanyasına üyelerimizin büyük çoğunluğu katıldı.

Bilimi ve mühendisliği tamamen dışlayan bir düşüncenin ürünü olarak hazırlanan bu taslağa karşı tüm üyelerimizin aktif katılımını bekliyoruz.

KOMİSYONLAR

□ SMM KOMİSYONU

"1995 Yılı Elektrik Mühendisliği Hizmetleri Asgari Ücret Tarifeleriyle Mesleki Denetim Uygulama" kriterlerinin değerlendirildiği toplantılarla çalışmalarını yürüten Komisyon, 25-26 Aralık 1994'de yapılması planlanan Tüzük-Yönetmelik Genel Kurulunda ele alınacak SMM Hizmetleri Yönetmeliği için Şube görüşü oluşturulmasına yönelik çalışmalarına başladı.

□ KÜTÜPHANE KOMİSYONU

Şubemiz kitaplığının zenginleştirilmesi amacı ile toplanan komisyon, Eğitim Müdürü'müzün katılımı ve Alsancak'taki Eğitim Merkezi'nde oluşturulacak kütüphanenin de hizmete girmesiyle çalışmalarının üyelerimizin kullanımına sunulması aşamasına gelmiş bulunuyor.

□ ÇOK KATLI YAPILAR KOMİSYONU

İzmir Büyükşehir Belediyesi İmar Müdürlüğü'nün koordinasyonu ile hazırlanmaya çalışılan Çok Katlı Yapılar Yönetmeliği'ne yönelik Şubemiz görüşü belirlendi. İlgili uzmanların da katıldığı Komisyonumuzca değerlendirilen yönetmelik taslağına son şeklini vermek üzere diğer meslek kuruluşları ve İzmir Büyükşehir Belediyesi önümüzdeki günlerde biraraya gelecek.

□ BİLGİSAYAR MÜHENDİSLERİ ÖRGÜTLENME KOMİSYONU

15 günlük periyotlarla Salı günleri Şubemizde toplanarak çalışmalarını sürdüren Bilgisayar Mühendisleri Örgütlenme Komisyonu katkı koyacak tüm meslektaşlarını komisyonda görev almaya çağırıyor.

Gündemimde bilgi işlem konusunda faaliyet gösteren firmalara yetki belgesi verilmesi olan komisyon adına çalışmalarını yürüten Erçin GÜDÜCÜ, görüşlerinin yer aldığı taslağı Yönetim Kurulu'muza sundu.

HABERLEŞME İŞKOLUNDA ÇALIŞAN ÜYELERLE TOPLANTI YAPILDI

Haberleşme İşkolunda yeralan PTT, TRT ve TGM'de kamu çalışanı olarak görev yapan üyelerimizle işyeri, Oda-üye ve sendikal sorunların görüldüğü toplantı, 24 Kasım 1994 tarihinde Şubemiz Lokalinde gerçekleştirildi. Çok sayıda üyemizin katıldığı toplantıda, siyasi ik-

tidarların bilim ve teknoloji ile teknik elemanlara gereken önemi vermediği bunun bir sonucu olarak mühendislerin üretim süreci dışında tutulmaya çalışıldığı vurgulanarak, mühendislerin sorunlarının kamuoyuna ve ilgililere duyurulması amacıyla başlatılan mühendis mimar ey-lemeni olumlu buldukları belirtildi.

Haberleşme İşkolundaki özelleştirme çalışmaları ve Ulaştırma Bakanlığı'na bağlı işyerilerindeki eylemlerin değerlendirildiği toplantıda, bu eylemlere destek verilmesi ve mühendislerin ilgili sendikalara üye olması önerileri görüldü.

GELENEKSEL YEMEKLİ GECEMİZDE ODAMIZIN 40. KURULUŞ YILI KUTLANDI

TMMOB ve Odamızın 40. kuruluş yılı olan 1994 yılında düzenlenen etkinlikler çerçevesinde düzenlenen gecemiz 19 Kasım Cumartesi günü Balçova Kaplıca Tesislerinde gerçekleştirildi.

Meslekte 40. hizmet yılını bu yıl tamamlayan üyemiz Semih Sedat ALKAN'ın rahatsızlığı nedeniyle aramızda bulunmadığı gecemizde, 25. hizmet yılını tamamlayan üyelerimize onur belgelerini geceye katılan protokol davetlileri sundu.

40. ve 25. hizmet yılını tamamlayan üyelerimizi bir kez daha kutluyoruz.

FETHİYE BELEDİYESİ HAKKINDA SUÇ DUYURUSUNDA BULUNULDU VE DAVA AÇILDI

Elektrik Teknikerleri Derneği ile protokol imzalayarak belediyeye sunulan elektrik proje ve TUS hizmetlerinde dernek onayı zorunluluğu getiren Fethiye Belediyesi aleyhinde Aydın Bölge İdare Mahkemesi'nde yürütmeyi durdurma talebi ile iptal davası açıldı. Şubemiz adına açılan dava ile fen adamlarının TUS üstlenemeyecekleri, herhangi bir meslek dalında faaliyet gösteren meslek kuruluşu bulunurken aynı konuda faaliyet gösteren bir dernek ile resmi protokol yapılamayacağı ve böylesi bir protokole tüm elektrik hizmetlerini bağlayıcı hüküm yer alamayacağı savı ile açılan davanın yanısıra Fethiye Belediyesi Encümeni hakkında İçişleri Bakanlığı'na suç duyurusunda bulunuldu.

İKK TOPLANTISI

11.11.1994 günü İKK toplanmıştır. Toplantıda alınan kararlar:

-40. yıl ormanı için yer sorunu devam ediyor. Örnekköy civarında bir yer için Orman İşletme Müdürlüğü ile anlaşma sağlanmak üzere.

-Mahalli Çevre Kurulu'na gözlemci olarak katılınması kararlaştırıldı.

-Narlidere, İnciraltı bahçeler arasının imara açılmasındaki yanlışlık konusunda panel yapılması kararlaştırıldı.

-19.11.1994 tarihinde Ankara'da TMMOB tarafından düzenlenen yürüyüş ve mitinge gidiş-geliş planlamasının yapılması ve bu organizasyonda İMO-MMO-MO ve EMO'nun görevlendirilmesi kararlaştırıldı.

YÜKSEK ÖĞRENİM KURULU BAŞKANLIĞI'NDAN

Ülkemizde çeşitli yüksek öğrenim kurumlarından önlisans diploması alanların, bazı aracı kişilerin yardımı ile yasal olmayan yollardan Azerbaycan'daki Azerbaycan Teknik Üniversitesi'nde lisans tamamlama eğitimine benzer nitelikteki programlara kayıt yaptırdukları ile ilgili kurulumuza yapılan ihbarlar üzerine, kurulumuzca Azerbaycan Teknik Üniversitesi'ndeki mühendislik programlarının uygulanmasında aracılık yapanlar hakkında, Erzurum ve Samsun Cumhuriyet Başsavcılığı nezdinde suç duyurusunda bulunulmuştur.

Ayrıca gerek yabancı ülke yüksek öğrenim kurumlarının ülkemizde, açık öğretim veya örgün eğitim yolu ile faaliyette bulunamayacaklarına, şube açamayacaklarına, ayrıca meslek yüksek okul mezunlarına yönelik ve bu eğitim sonunda alınacak diplomalara denklik belgesi verilemeyeceği YÖK tarafından kararlaştırılmıştır.

5. TÜRK-ALMAN ENERJİ SEMPOZYUMU**"Güneş Enerjisi ve Diğer Yenilenebilir Enerji Uygulamalarındaki Gelişmeler"**

Güneş enerjisi ve diğer yenilenebilir enerji uygulamaları üzerindeki son ge-

lişmeleri, bu konuda yapılan çalışmaları toplamak ve duyurmak, sorunlar ve gelişmeler konusunda tartışma ortamı yaratmak, ilgili kişi ve kuruluşları bir araya getirerek bilgi alış-verişi, yaklaşma ve uluslararası işbirliği ortamını sağlamak ve geliştirmek amacıyla düzenlenen sempozyumda aşağıdaki konularda bildiriler bekleniyor :

- 1.Güneş Enerjisi Toplayıcıları,
- 2.Aktif ve Pasif Isıtma/Soğutma Sistemleri,
- 3.Fotovoltaiik ve Fotokimyasal Güneş Pilleri İle Uygulamaları,
- 4.Enerji Depolama,
- 5.Güneş Enerjisi İle Damıtma,
- 6.Güneş Enerjisi İle Hidrojen Üretimi ve Uygulamaları,
- 7.Güneş Enerjisinin Tarımda Kullanımı,
- 8.Güneş Enerjili Sistemlerde Ölçme ve Kontrol Teknikleri,
- 9.Rüzgar Enerjisi ve Uygulamaları,
- 10.Biomas Enerjisi ve Uygulamaları,
- 11.Enerji Planlaması, Ekonomisi ve İşletmeciliği,
- 12.Jeotermal Enerji ve Uygulamaları,
- 13.Sanayide Güneş Enerjisi İle Sıcak Su ve Buhar Üretimi,
- 14.Enerji ve Çevre Sorunları,
- 15.Diğer Yenilenebilir Enerji Kaynakları.

Sempozyumda bildiri sunmak isteyen üyelerimiz 200 kelimeyi geçmeyecek bildiri özetlerini 15 Aralık 1994 tarihine kadar Düzenleme Kuruluna gönderereklerdir.

Sempozyuma izleyici olarak katılmak isteyenler 15 Mart 1995 tarihine kadar katılım bedeli olan 500.000._TL'yi banka hesabına yatırmaları gerekmektedir.

19-21 Nisan 1995 tarihinde E.Ü. Atatürk Kültür Merkezi'nde gerçekleştirilecek sempozyum hakkında geniş bilgi E.Ü. Güneş Enerjisi Enstitüsü'nden Doç.Dr. Metin ÇOLAK'tan alınabilir.

Telefonlar : 388 60 28 - 388 60 24

ÜYELİK AİDATLARINIZI ÖDEDİNİZ Mİ?

Üyelerimizin 1994 sonu itibarı ile aidat borçlarının bildirilmesine başlanıldı.

Oda-üye ilişkilerinde işlevsel fonksiyonu olan aidatların toplanılmasında üyelerimizin gerekli duyarlılığı gösterceğine ve geçtiğimiz yıl eriştiğimiz %67 oranının bu yıl daha da yükseleceğine inanıyoruz.

SMM DAIMİ KOMİSYONU ANKARA'DA TOPLANDI

SMM Daimi Komisyonu, Oda Başkanlığı'nda 12-13 Kasım 1994'te toplandı.

Toplantıda; SMM olarak çalışan üyelerimizin sorunları, Mesleki Denetim Uygulamaları, SMM Hizmetleri Yönetmeliği ve 1995 yılı Elektrik Mühendisliği Hizmetleri Asgari Ücret Tarifeleri görüşüldü.

Özellikle ücretli çalışan üyelerimizin sorunları ve Odaca korunması gereken üye hakları üzerinde duran komisyon, SMM Yönetmeliği'nin 9/4 maddesine göre belirlenen kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan üyelerimizin aylık eline geçen ücreti baz alarak Oda Başkanlığı'nca belirlenmesi ve tüm birimlere iletilmesi, son 4 aylık sigorta prim bordrosunun tüm birimlerce düzenli olarak aranmasını talep etti. Ayrıca komisyon SMM Hizmetleri Yönetmeliği'ne ilişkin belgelerin, proje, asansör, taahhüt şeklinde biçimlenmesi, ortaklıklarda en az üye oranının %20 olarak aranması gibi kararları da aldı.

Komisyon, 1995 yılı asgari ücretleri için AG hizmetlerinde %100, YG hizmetlerinde ise %125 oranlarında ücret artışı önerdi ve 1 Ocak 1995 tarihi itibarı ile yeni uygulamaya geçilmesini kararlaştırdı.

SMM Belgelerinde ilk çıkarma ve yenileme için 1.300.000._TL, BT Belgelerinde ise ilk çıkarma için 1.300.000._TL, yenileme için 500.000._TL ücret belirlendi.

SMM Daimi Komisyonu ayrıca SMM - BT belgelerinde yenileme süreleri için yeni bir düzenleme getirdi. Bundan sonra, Şubat ayı sonuna kadar bir önceki yıl ait belgelerin işleminin yapılması kararı alınmıştır.

Yenilenmiş ya da ilk kez çıkartılmış belgelerin, üyenin bizzat Oda birimine gelerek ve SMM Belgesinin ilgili yerini imzalayarak belgelerin Oda'ca üyeye teslim edilmesi kararını aldı.

1995 EMO AJANDASI

Elektrik Mühendisleri Odası adına Şubemizce hazırlanan 1995 yılı ajandasının basım çalışmaları sürüyor. Elektrik-elektronik bilgisayar sektöründe yer alan 100'e yakın kuruluşun yer aldığı ajandayı üyelerimiz 20 Aralık 1994 tarihinden itibaren Şubemizden temin edebilirler.

BASIN AÇIKLAMASI

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile TEDAŞ Genel Müdürlüğündeki siyasi kadrolaşmanın bir uzantısı olarak İzmir Elektrik Dağıtım Müessesesinde yaşanan olaylar üzerine Şubemiz önce 3 Kasım 1994 tarihli basın açıklaması ile gelişmelerden kamuoyunu bilgilendirmiş, 7.11.1994 günü TEDAŞ'ta örgütlü memur ve işçi sendikaları ile yaptığı değerlendirme sonucu işyerinde basın toplantısı ve bir saatlik iş bırakma eylemi yapılmıştır.

Ortaklaşa olarak yapılan basın açıklaması şu şekilde; Sayın Basın Mensupları,

Bu işyeri bizim. Dünümüz, bugünümüz, geleceğimiz, aşımız, ekmeğimiz. Bunun için işyerimizde oynanan oyunlara karşı, daha uyanık olmak ve tavır geliştirmekte kararlıyız.

Üçüncü bin yıla 5 kala yönetim bilimi alanında deneysel ve kuramsal araştırmaların ulaştığı düzey düşünüldüğünde, bugün burada toplanmamızın nedeni düşündürücü ve ibret vericidir.

TEDAŞ İzmir Müessesesi Müdürlüğü'nde 31 Ekim 1994 Pazartesi yaşanan olaylar kamu yönetimi tarihine kara bir leke olarak geçecek ve ibret verici bir öykü olarak anılacaktır.

31 Ekim'de ikisi Müessese Müdür Yardımcısı altısı Şube Müdürü olmak üzere toplam 8 yönetici resmi hiçbir gerekçe gösterilmeden, yönetim hukuku tümüyle dışlanarak, ortaçağ hukuku olarak bilinen engizisyon hukuku ile görevlerinden el çekirilmiş ve yerlerine yeni atamalar yapılmış ve yine aynı gün atamalar TEDAŞ Genel Müdürlüğü'nün faksı ile durdurulmuştur.

Kamu yönetimi açısından; yetkilerin sınırsız, kontrolsüz ve belirsiz bir şekilde kullanılmasının, keyfi atama ve uygulamalara yol açtığı-açabileceği açıktır. İdari ve yönetsel uygulamalarda açıklığın bulunmadığı ortamlarda, güvensizlik ve kuşku egemen olur. Bu durumların da çalışma ortamını yozlaştıracağı, üretkenlik ve verimliliği kısırlatacağı, daha da korkunç ve vahim olanı "İşyeri Demokrasisi"ni tahrir etmekten öteye bir sonuç getirmeyeceği bir gerçektir.

Kamu hizmeti üreten bir kurumda, yönetimlerin de uy-

ması gereken kurallar vardır. Kamu yönetimi keyfileştirilemez. Yönetim biliminin planlama, organizasyon, yönlendirme, denetleme v.b. konularda olduğu gibi, atama ve görevlendirmelere de ilişkin temel kuralları vardır.

Çalışanların nitelik, yetenek, liyakat v.b. objektif ölçülere göre değerlendirilmesi gerekir. Keyfi uygulamaları engelleyici, adalet ve hakkaniyeti esas alan mevzuat hükümleri vardır. Olayımızda tüm bunlar sorumsuzca, sınırsızca çiğnenmiştir. Olayın bir boyutu bu.

Olayın diğer boyutu daha vahimdir. SİYASİDİR.

Nitekim, TEK'in ikiye bölünmesi ile başlayan siyasi eğilimli kadrolaşma hareketi, işyerimizin kapısına dayanmış bulunmaktadır.

Bu eğilim gücünü Demokraside Birlik Vakfı adı verilen bir oluşumdan almaktadır. Demokrasi ile ilintisi sadece adında olan bu vakıf, paravan bir vakıftır. TEDAŞ'ta üst örgütlenmesini tamamlayan bu vakıf, ülke çapında kadrolaşmaya çalışmaktadır. Bu vakfın misyonu ve işlevi açıktır. Bir taşla iki kuş vurulmak istenmektedir. Hem kadrolarına koltuk bulmak, koltuk meraklılarını kadrosuna almak, hem de ülkenin önde gelen kurumlarını iyice işlemeze hale getirip, özelleştirmeden başka çare yoktur halkımıza dayatmaktadır.

Oynanmak istenen bu oyuna dur diyoruz. Çünkü bu oyunun adı işsizlik, örgütsüzlük, sendikasızlık, talan ve soygundur.

Biz çalışanlar Osmanlı kapı kulları değiliz. Düşünsel ve bedensel emekleri ile bütün değerleri üreten ve yaratan bizleriz. Bu kurumlar da bizlerin. Çalıştığımız işyerlerimizde her aşamada söz ve yetki bizlerin olmalıdır. Demokrasi gereği yöneticilerimizi kendimiz seçebilmeliyiz.

Tüm bu oynanan kirli oyunlara karşı yalnızca uyarı anlamında bu işyerinde 1 saat iş bırakıyoruz.

-ÜRETEN BİZİ YÖNETEN DE BİZ OLACAĞIZ...

-YAŞASIN DEMOKRASİ MÜCADELEMİZ...

-YAŞASIN ÖRGÜTLÜ MÜCADELEMİZ...

ENER-SEN
İzmir Şubesi

EMO
İzmir Şubesi

TES-İŞ
İzmir 2 No'lu Şube

ŞUBE ETKİNLİKLERİ ŞUBE ETKİNLİKLERİ ŞUBE ETKİNLİKLERİ ŞUBE ETKİNLİKLERİ

HITACHI PLC (PROGRAMLANABİLİR LOJİK KONTROLÖRLER) KURSU (ABC CEDETAŞ)

Tarih : 13-14-15 Aralık 1994

Saat : 09.30 - 16.30

Kapsamı : Hitachi marka PLC tanıtımı ve genel programlama özellikleri.

Ücret : 3.000.000.-TL + KDV
Ücrete seminer notları, ikram öğle yemeği ve kokteyl dahildir. Katılım 12 kişi ile sınırlı olup, kursiyer sayısının 5 kişiden az olması durumunda yeniden değerlendirilecektir.

Başvuru : EMO İzmir Şubesi

AUTO CAD 12 -BİLGİSAYAR DESTEKLİ TASARIM KURSU

23 Ocak 1995 tarihinde başlayacak kurs, toplam 36 saat olup, haftanın pazartesi, çarşamba ve perşembe günleri yapılacaktır. Her bilgisayara bir kişi düşecek şekilde altı kursiyerin kayıt edileceği kursta kayıtlar başvuru sırasına göre değerlendirilecektir.

Ücret : 3.000.000.-TL'dir.

Başvuru : EMO İzmir Şubesi

PLC (SİMATİK - İLERİ SEVİYE) SEMİNERİ

Tarih : 19 - 23 Aralık 1994

Saat : 09.30 - 16.30

Ücret: 9.000.000.-TL + KDV (Kurs notları, öğle yemekleri ve ikramlar dahil.)

Başvuru : EMO İzmir Şubesi

KONFERANS (NÜKLEER ENERJİ)

Prof. Dr. Hayrettin KILIÇ tarafından 10.12.1994 Cumartesi günü saat 14.00'te "Nükleer Enerji ve Nükleer Teknoloji" konusunda son gelişmeler ve çevre-insan ilişkilerini değerlendiren konferans Şubemiz Lokalinde yapılacaktır.

Sayın H. KILIÇ, ABD'de nükleer enerji konusunda çalışmalarını sürdürmektedir.

TEKNİK GEZİ HANNOVER CEBIT ve INDUSTRIE FAIR

Birincisini geçtiğimiz yıl düzenlediğimiz uluslararası fuarlara katılım organizasyonuna bu yıl da devam edi-

ARTIK SUSMAYACAĞIZ !

12 Eylül Askeri Darbesi ile getirilen antidemokratik yasal düzenlemeler sonucu insanlarımız baskı altına alınmış, sürdürülen sindirme politikaları ile suskun ve tepkisiz bir toplum yaratılmıştı.

Bu uygulamalardan tüm sivil toplum örgütlerinde olduğu gibi TMMOB'da payını aldı. İlginçtir ki bir sivil örgütlenmenin gücünün, sivil düşünceden aldığı bu olmazsa olmaz koşulu unutulmuş, örgütler başarısızlıkla suçlanma veya eleştirilme noktasına geldiler.

Ve aradan ondört yıl geçmiş olmasına karşın sivil toplum örgütleri bunca baskı ve antidemokratik yasal düzenlemelere rağmen üye tabanları ile kucaklaşıyorlar.

Kampanya çalışmalarının TMMOB İşyeri Temsilciliklerinde 27 Ekim 1994 günü, programa uygun olarak başlamış olduğu ve siyasi parti yetkilileri, TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığı, TBMM Meclis Başkanı Hüsamettin Cindoruk, siyasi parti grup başkanvekilleri ile mühendis-mimar ünvanlı milletvekillerine TMMOB Yürütme Kurulu ve ilgili komisyon üyelerince brifing verilmesi, Başbakan Yardımcısı Murat Karayalçın ile görüşme, ondokuz ayrı genel müdürlükte işyeri toplantıları yapılması, yazılı basın Ankara bürolarının ziyaret edilmesi, TRT ve özel TV birimlerinin ziyaret edilmesi, demokratik kitle örgütleri, sendika ve çeşitli meslek örgütleri konu ile ilgili bilgilendirilerek destek talep edilmiştir.

Diğer kitlesel salon toplantısı (DSİ), işyeri toplantıları ile örgütlenme çalışmalarının hızlandığını görüyoruz.

TMMOB'nin Ekim ayında başlatmış olduğu "ARTIK SUSMAYACAĞIZ" sloganlı eylem planının önemli bir bölümünü oluşturan miting 19 Kasım 1994 Cumartesi günü Ankara'da yoğun yağmur altında olmasına karşın yaklaşık 7 bin kişilik katılımı gerçekleştirildi. Yapılan miting bu uzun nefesi çalışmaların başarılı sonucu olarak değerlendirilmekle birlikte bir noktanın altını çizmeden geçmek olası değil. Yurdun çeşitli

il ve ilçelerinden birçoğu bütün bir geceyi yol katederek bu eylemde bir ses olmayı ve saflarda yerini alabilmenin coşkusunu duyan insanlara karşın Ankara katılımının yetersiz oluşu dikkat çekici idi. Miting, Atatürk ve devrim şehitleri için bir dakikalık saygı duruşu ile başladı. TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Yavuz ÖNEN konuşmasında mühendis ve mimarların taleplerini dile getirdi. Mitingde düzenin sağlanması, slogan tespiti v.b. çalışmaların önceden hazırlanmış olması ve seslendirme cihazı montajlı araçların temini olumlu idi. Aralıksız yağın yağmur altında yaklaşık üç saat devam eden bu eylem TMMOB'nin demokrasi, üye ve ülke çıkarlarına sahip çıkma sorumluluğunun kararlı yansıması olarak değerlendirildi.

İlginç olan bir nokta ise, emniyet güçlerince çağırıldığı tahmin edilen yangın söndürme aracı oldu. Araç personeli ile miting katılımcıları arasında "Bu yangını siz söndüremezsiniz" sözleri gülüşmelere neden oldu. Mitingde bir çok demokratik kitle ve meslek örgütleri ile sendikal örgütlerin destek mesajları okundu.

Saat 15.00'te Türk-İş toplantı salonunda çağrısı yapılmış olan TMMOB Danışma Kurulu toplantısı Jeo. Müh. Odası Yönetim Kurulu Başkanı Hikmet Tümer'in yönetiminde başladı. Gündem gereği TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Yavuz Önen bilgilendirme konuşması yaptı. Geniş bir çalışma programının gerçekleştirilmiş safhalarının aktarıldığı bu konuşmadan sonra söz alan Danışma Kurulu Üyeleri eleştiri ve yeni eylemlere ilişkin önerilerini iletiler.

Bu eylem TMMOB'nin üzerindeki ölü toprağını atması ve bunun sonucunda mühendis ve mimarların ülkemiz ve insanımızın sorunlarına sahip çıkma kararlılığını göstermesi açısından ümit veren bir eylem oldu.

Bu kararlılığın harmanlandığı saflarda buluşmak dileğiyle...

ŞUBE ETKİNLİKLERİ ŞUBE

liyor. Bu çerçevede 8-15 Mart 1995 tarihlerinde düzenlenen CEBIT (Elektronik - Haberleşme - Bilgisayar - Otomasyon - Güvenlik) Fuarı ile 3-8 Nisan 1995 tarihlerinde düzenlenen Industrie (diğer sanayi kolları ve elektromekanik) Fuarlarına gezi düzenlenmiştir.

Toplam bir hafta sürecek gezilerin ilki 10-17 Mart 1995, ikincisi 31 Mart-7 Nisan 1995 tarihleri arasında gerçekleştirilecek olup, gezi ücreti 1200 DM olarak belirlenmiştir. Bu ücrette uçakla gidış-dönüş, konaklama, kahvaltı, vize, fuara giriş kartları dahil, konut fonu hariçtir. Ödemeler Aralık ayından başlayarak aylık 150 DM olarak, 8 ayda tamamlanacaktır.

Başvuru : EMO İzmir Şubesi

Prizma
BİLGİ İŞLEM

**YAZILIM VE DONANIM
GEREKİNİMLERİNİZ
İÇİN HİZMETİNİZDE**

EPSON-ROMAR ÜRÜNLERİ

Bilgisayarlar (Desktop/Minitower/Fileservir/Notebook)

Yazıcılar (9/24 Pin Dot Matrix/İnkjet/Laser)

Barkod Ürünleri (Mağaza Satış Otomasyonu/Üretim ve Stok Takibi)

Yazıcı ve Bilgisayar Aksesuarları Sarf Malzemeleri

ROMSOFT Ticari Yazılım Ürünleri

NETSİS TİCARİ YAZILIM ÜRÜNLERİ

TEKNİK SERVİS VE ONARIM HİZMETLERİ

BAKIM ANLAŞMALARI KAPASİTE ARTIRIMLARI

NETWORK ÇÖZÜMLERİ

Kalender BEYDİLLİ Elektronik Mühendisi ODA SİCİL NO: 21101

1475 Sk. Mesta İşhanı No:1/210 Alsancak- İZMİR Tel: (232) 464 26 39

Mesut Ulutaş'ı Anarken

İlk bakışta her yerde görebileceğiniz , sade bir insanın tüm özelliklerini O'nda bulabilirsiniz. İyi niyetli, sevecen; ancak yanlış bulunduğu şeylere hemen tepkisini gösterebilecek birisiydi.

Çocukluğu ve gençliği Anadolu'nun fırsat eşitliğini yakalayamamış ve geleceği için büyük şehirlere giden pek çok genç gibi, yetersiz maddi olanaklar, yetersiz beslenme ve barınma koşulları ile harmanlanmıştı. Umut ise okuyup kurtulmak. Kurtulmak ama bu belki de bu sürecin içinde kişisel kurtuluş öngörüsünün gittikçe zayıflayacağı, bunun yerine toplum çıkarları savunusunun ince sezgisinin ağır basacağı bir yaşamı tercih ederek ve bu yolda olgunlaşarak, dostluklarla pekiştirerek ilerlemek.

Elektrik Mühendisi olarak çalışma hayatına başladığından kısa bir süre sonra 12 Eylül dönemi başladı. Aslında yapılabilecek pek çok iş arasında "hidayete erip" iş bilen, iş bitirenler grubuna katılmak hiç te zor değilken, 68'li kuşağının insanlarından biri olarak Elektrik Mühendisliği topluluğuna EMO'nda birşeyler vermeyi tercih etti.

Bu dönemde bir avuç insanla beraber sandalyesi bile kalmayan EMO İzmir Şubesi'ni açık tutabilmek için uğraş verdi.

Aslında yapılan, doğruluğuna inanılan bir amaç için, her yönü ile bıkmadan usanmadan sahip çıkmak ve mücadele etmekte.

EMO'nda 1980'li yılların başlarında Ankara, İstanbul ve İzmir Şubelerinin birer binası ve tabelası vardı. Diğer temsilcilikler ise etkisiz durumda idi. Bu yapı içinde bu birimler toplumsal muhalefetin geliştirilmesi ve bu ülkenin kay-

naklarına sahip çıkılması yolunda birçok çalışma ve eylem gerçekleştirildiler.

Ancak günümüzde, mesleki denetim çalışmalarının o dönemden başlayarak kararlı bir şekilde uygulanması, üyelerin haklarının korunması ve geliştirilmesi, Şube etkinliğinin artması şeklinde gelişti.

Bu gelişmeler EMO İzmir Şubesi'nin örgüt içindeki etkili konuma gelmesini sağladı.

Bu çalışmalar içinde Mesut ULUTAŞ'ın TEK'na onaya getirilen projelerin herbirinin takibine kadar varan bir titizlikle çalıştığını görüyoruz.

EMO İzmir Şubesi'nin katkıları ve genel merkezin desteği ile Bursa, Adana Şubeleri ile Diyarbakır, Samsun Bölge Temsilciliklerinin oluşumu ve etkin hale gelmesi mümkün olmuştur. Bu işlevlerin artışında Mesut ULUTAŞ'ın katkısı yadsınamaz.

Yaşamını Türkiye insanına adanmış, TMMOB ve EMO ile bütünleşmiş bu güzel insanın, birçoğumuzun üzerinde ve meslek grubu olarak ayağa kalkmamızda, belki de hiç anlayamayacağımız pek çok ve derin katkısı vardır.

Mesut ULUTAŞ ve O'nun gibi olanların hakkını verebilmek belki de onlar gibi doğruların savunmasında tavizsiz yer al-

bilmek, ülkemiz ve halkımıza yapabileceklerimizi esirgememekle olanaklıdır.

O, dışarıda kalarak eleştirmek yerine, aktif olarak katkı koymayı yeğledi.

Anısı önünde saygı ile eğiliyoruz.

KANTER İÇİNDE

Yapıcılar türkü söylüyor
Yapı türkü söyler gibi yapılmıyor ama,
Bu iş biraz zor.
Yapıcıların yüreği
bayram yeri gibi cıvı cıvı
ama yapı yeri bayram yeri değil,
yapı yeri toz toprak.
Çamur, kar.
Yapı yerinde ayağın burkulur
ellerin kanar.
Yapı yerinde ne çay her zaman şekerli
her zaman sıcak,
ne ekmek her zaman pamuk gibi yumuşak
ne herkes kahraman

ne dostlar vefalı her zaman.
Türkü söylüyor gibi yapılmıyor yapı
bu iş biraz zor,
zor ama
yapı yükseliyor, yükseliyor.
Saksılar konuldu pencerelere
alt katlarında
İlk balkonlara güneş taşıyor kuşlar
kanatlarında
Bu yürek çarpıntısı var her putrelinde
her tuğlasında
her kerpiçinde
Yükseliyor, yükseliyor yapı
kanter içinde

Nazım Hikmet

10 Aralık İnsan Hakları Günü

Günseli KAYA

Yaşadığımız çağda, devletlerin, hükümetlerin, kitle örgütlerinin, demokratik kuruluşların ve bireylerin, yani hemen herkesin bir biçimde dilinden düşürmediği bir kavram İnsan Hakları! Bu anlamda, sanki çağımızda, yaşadığımız dönemde anlamını kazanan bir kavram!

Oysa yaklaşık bir milyon yıldır var olduğu sanılan dünyamızda, köleci toplumdaki bu yana, insanın insan tarafından haklarının ihlali devletler aracılığıyla gerçekleşmiştir. Bu kimi kez doğrudan yaşandığı gibi, kimi kez baskı aracı olan ve egemenlik mekanizmalarını da kendi iktidarının devamından yana oluşturan, din, eğitim, gelenekler gibi devletin ideolojik taşıyıcıları eliyle de gerçekleşmiştir.

Köleci toplumda, hak kavramı "özgür" bireyler için sözkonusu idi ve "özgür" bireyler tabii ki sadece erkeklerdi. Doğal olarak kölelerin haklarından bile söz edilemezdi.

Ortaçağda, merkezi iktidarların, krallık, imparatorluklar ve derebeylikler karşısında yerel ve üretici güçlerin mücadelelerini görmekteyiz. İlk İnsan Hakları Belgesi olarak İngiltere'de imzalanan 1215 tarihli "Magda Carta Anlaşması" ile krala karşı soyluların hakları güvence altına alınmış; baronlardan oluşan bir komisyon, bir tür, iktidar kontrol organı olarak çalışmaya başlamıştır.

Yine ortaçağda 1514 Tübingen Anlaşması ile Würtenberg'te oturan yurttaşların namus, vücut ve yaşantısını ilgilendiren konularda keyfi cezalandırılması yasaklanmıştır.

Bu çağda, kilise reform hareketini İnsan Hakları düşüncesinin gelişmesindeki rolünü de unutmamak gerekmektedir.

Kapitalist topluma geçişle birlikte İnsan Hakları kavramları temellenmeye; mücadelesi de din karşıtı bir karakter kazanmaya başladı. Bu dönemde doğal hukuk anlayışının gelişmesiyle birlikte ki-

şi hak ve özgürlüklerinin, her birey için geçerli ve değiştirilemez olduğu anlayışı da geçerlilik kazandı. Bu, klasik anlamda İnsan Hakları kavramlarının da belirmesi anlamını taşımaktaydı.

17. ve 18. yüzyıllarda İngiliz, Amerikan ve Fransız Devrimleri sonrası eşitlik, kişi güvenliği, düşünce ve inanç özgürlüğü siyasal haklar ve mülkiyet hakkı yasallık kazandı. Bu, İnsan Haklarının gelişmesinin ilk aşamasıydı.

19. yüzyılın ortalarında başlayarak toplumsal hareketler yükselmeye başladı. Artık, istemler kişisel olmaktan çıkmış, bireysel hak ve özgürlükler yerine ezilenlerin ve iş gücünü, emeğini satarak yaşayanların sosyal-siyasal eşitlik ekseninde ifadesine bırakılmıştı. Ve artık bu hareketlere sosyalist düşünceler önderlik eder duruma gelmişti. İstemler, çalışma, sosyal güvence, adil ücret, örgütlenme, grev, sağlık ve eğitim hakkı istemleri olarak ta tanımlanmaya başlamıştı. Bu haklar devlete karşı, kapitalizmin yarattığı sosyal ve siyasal eşitsizlikleri gideren müdahalelerle, çalışan, ücretlilerin ekonomik, sosyal ve kültürel yönden desteklenmesi anlamını taşıyordu.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra ise, gelişkin kapitalist emperyalist ülkelerle, ezilen, emperyalist boyunduruk altındaki ulus ve halklar arasındaki hukuk ta İnsan Hakları kategorileri arasında tartışılmaya başlandı. "Ulusların kendi geleceklarini belirleme hakkı" başta olmak üzere, ulusların, halkların, azınlıkların kendi ekonomik, kültürel kimlikleri ile eşitlik ve özgürlük temelinde varolması gerekliliği tartışma konusu yapılarak "hak" kavramı içinde görülmeye başlandı. Yanısıra "sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkı" kadın ve çocuk hakları da kapsam içinde düşünölmeye başlandı.

Bu yıl, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin yayınlanmasının 46. yılını "kutlu"yoruz. 1994 yılı hak ihlalleri raporunun daha vahim olacağı kaygısını taşıyarak, İnsan Haklarına daha duyarlı olunmasına, mücadelesinde İHD'ne omuz verilmesi dileğiyle...

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ (İHD)

1986 yılında cezaevinde bulunan tutuklu ya da hükümlülerin yakınları ile, işkenceye, baskıya, haksızlığa karşı çıkan, insan hakları savunucuları tarafından kuruldu.

Kısa zamanda, kuruluş amacına uygun ve ilişkili olarak, devlet karşısında örgütsüz olan ve haksızlığa uğruyan kişi ve topluluklar açısından, başvuru, sahip çıkılan bir kurum haline dönüştü. Düşünce ve örgütlenme hakkı, işkence görmeme, yaşam hakkı, din ve inanç özgürlüğünün yanısıra inanmama özgürlüğü ile çalışma hakkı ve güvencesi, kadın ve çocuk hakları ile ilgili çalışmalar yapmayı hedef görev olarak belirledi. Kurduğu komisyonlarla, dost meslek ve kitle örgütleriyle de iletişim içinde, gerekli konularda iş bölümünü gerçekleştirerek çalışmalar yapmayı hedefledi.

Ezilen sınıflar, uluslar, topluluklar ve ezilen cinsten yana olmayı ilke kabul eden İHD'nin bugün 54 şubesi, 15 bini aşkın üyesi vardır.

İHD İzmir Şubesi

Hürriyet Bul. Büyük Çamlıbel İşh.
K:5/509 Çankaya - İZMİR
Tel/Fax: 0(232) 445 41 68

TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VAKFI (TİHV)

İHD'nin tüm çaba ve uğraşlarına karşın, yok edilemeyen işkencenin, her yıl, gözaltına alınan binlerce insanın yaşamında yarattığı örselenmişlik; baskı ve işkenceye karşı çıkan, özgürlük ve demokrasi tutkunu insanlar üzerinde duraylılık yarattı. İçinde tüzel kişiliği ile İHD'nin de yer aldığı 33 kişi, işkencenin insan üzerindeki sonuçlarının onarılması amacıyla teknik bir organizasyon yaratmaya giriştiler. 1990 yılı Aralık ayında Türkiye İnsan Hakları Vakfı kuruldu.

Adresimiz;

TİHV İzmir Temsilciliği

Cumhuriyet Bul. No: 212/3
Alsancak - İZMİR
Tel/Fax: 0(232) 463 46 46
463 91 47

PLANLI KALKINMA DÖNEMİNDE ELEKTRİKLENDİRME (1960 - 1970)

Ahmet BECERİK
Elektrik Mühendisi

27 Mayıs 1960 Hareketini izleyen 1961 Anayasası, kalkınmayı ulusal tasarrufu artırmak, yatırımları toplum yararına gerektiği öncelikle yöneltmek ve ekonomik, toplumsal, kültürel kalkınmayı demokratik yollarla gerçekleştirerek sağlamayı, beş yıllık planlara bağlamıştır.

Bu dönem, enerji kesiminde devletçilik yanı ağır basan karma ekonominin uygulandığı bir dönemdir.

1. PLANLI DÖNEME GEÇİŞ

Planlı döneme başlarken ülke nüfusunun %30,5'i elektrik enerjisinden yararlanmakta idi. 67 il merkezi, 420 ilçe ve bucakta, 182 köyde elektrik tesisatı bulunuyordu. Gene aynı başlangıç döneminde, ülkede iki büyük enterkonekte sistem ile birkaç bölgesel sistem bulunuyordu. Geriye kalan elektrikleendirme ise dizel santrallerle yapılmaktaydı.

1.Kalkınma Planı döneminde (1963-1967) elektrik enerjisi açısından üç temel ilke kabul edilmiştir.

*Hidrolik enerji kaynağından daha çok yararlanılması

*Her alanda elektrik enerjisinin yaygınlaştırılması

*Elektrik tesislerinin daha ekonomik işletilmesi

Birinci beş yıllık planda, Türkiye Elektrik Kurumu'nun kurulması zorunluluğundan söz edilmekte, elektrik işletmelerinin bir elden yönetileceği, bütün tesislerin bir kuruluşa bağlanacağı belirtilmektedir. Artık enerjinin önemi yadsınmaz biçimde ortaya çıktığından, bu döneme dek çoğu Sanayi Bakanlığına bağlı olsa da Başbakanlık'tan, Bayındırlık ve Ticaret Bakanlıklarına kadar çeşitli bakanlıklara dağılmış kamu enerji kuruluşları, ulusal enerji politikası amacıyla 1963 yılında kurulan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı çatısı altında toplanmıştır.

Birinci beş yıllık plan dönemi baş-

larında varolan fazla kapasite ve yağış durumunun olumlu etkisi nedeniyle büyük üretim kapasiteleri eklenmeden elektrik enerjisi talebi belirli bir sınırdan karşılanmıştır.

1965 yılında elektrik enerjisi gereksinmesinin karşılanmasında, kuruluş süresinin kısalığı gözönünde bulundurularak petrole dayalı santrallara ağırlık verilmiş. Bu politika sonucu ilk birimi 1967 yılında, son birimi 1971 yılında işletmeye alınan 630 MW kurulu güç-

Ülkemizde ilk enerji üretim tesisleri Kuzeybatı Anadolu Bölgesi'nde kurulmuş, bunu Orta Anadolu, Batı Anadolu ve Çukurova Bölgelerinde kurulan tesis ve alt sistemler izlemiştir. 1957 yılında Kuzeybatı ve Orta Anadolu sistemleri, 1963 yılında Bursa-Balıkesir enerji iletim hattının tamamlanmasıyla, Batı Anadolu alt sistemi bağlanmış, böylelikle ortaya çıkan sisteme "ENTERKONNEKTE SİSTEM" adı verilmiştir.

cündeki AMBARLI Termik (Fuel-oil) Santrali inşa edilmiştir.

İkinci beş yıllık kalkınma planı döneminde (1968-1972), elektrik enerjisine ilişkin olarak belirlenen ana ilkeler üretim, iletim ve dağıtım olanaklarının varolan talep düzeylerinin üzerinde geliştirilmesi, Enterkonekte Sistemin hızla geliştirilmesi ve enerji gereksinmesinin karşılanmasında su kaynaklarına öncelik verilmesi biçimindedir. Planda elektrik kesimine ilişkin dikkate değer bir önlemler de, Nükleer Santrallerin kurulması için

çalışmaların başlatılmasıdır.

2. ÜLKEMİZDE O.G.-Y.G. ve ENTERKONNEKTE ŞEBEKE

Ülkemizde ilk enerji üretim tesisleri Kuzeybatı Anadolu Bölgesi'nde kurulmuş, bunu Orta Anadolu, Batı Anadolu ve Çukurova Bölgelerinde kurulan tesis ve alt sistemler izlemiştir. 1957 yılında Kuzeybatı ve Orta Anadolu sistemleri, 1963 yılında Bursa-Balıkesir enerji iletim hattının tamamlanmasıyla, Batı Anadolu alt sistemi bağlanmış, böylelikle ortaya çıkan sisteme "ENTERKONNEKTE SİSTEM" adı verilmiştir. 1970 yılında Almus ve Orta Karadeniz Bölgelerinde sisteme katılmış ve ayrıca Çukurova alt sistemi ile itibat temin edecek Bor-Kadıncık enerji iletim hattı tamamlanarak Çukurova Bölgesi'nde enterkonekte sistem kapasitesine alınmıştır.

Türkiye elektrikleendirilmesinde ilk dönemde ana iletim gerilimi 154 kV, yardımcı iletim gerilimi kademesi olarak ta 66 kV kullanılmaktaydı. Bu yıllarda herhangi bir bölge veya kentin beslenmesi araştırılırken 154 ya da 66 kV'un hangisinin daha ekonomik olacağı araştırılmış ve bazı hallerde 66 kV'a karar verilmiştir. Ancak 66 kV gerilim kademesinde kurulan tesislerin daha ilk yıllarda taşıma kapasitelerine erişmeleri üzerine 1967 yılından itibaren 154 kV yüksek gerilimde tek ölçü kabul edilmiştir.

Orta gerilim kademesinde ise, 3 ile 35 kV arasında çeşitli değerlerdeki gerilimler kullanılmış ve elektrik enerjisi sektöründe görev yapan kuruluşlar arasındaki koordinasyon eksikliğinin yattığı işletme sorunları, planlı dönemde orta gerilimde standartlaşmaya girilmesine neden oldu. Elektrik Şebeke Gerilimleri Standardı TS 83, 1963 yılında kabul edilmiştir.

Bu dönemde yapımına başlanan Keban Baraj ve HES'nin üreteceği elektrik enerjisini, o gün için bilinen yük bölgelerine iletmek ve seçilecek gerilimin aynı zamanda ileride oluşacak yeni yük bölgelerinin transformatörler aracılığı ile ekonomik olarak beslenebilmesini sağlamak amacıyla çok yüksek gerilim ana kademesi olarak 380 kV kabul edildi.

3. TEK'in KURULUŞU

1960'lara gelindiğinde elektrik sektöründe çok değişik ilgi odakları ve çok yaygın bir yapı vardı. Bu dönemde Dünya Bankası'nın başlattığı yoğun telkinler sonucunda elektrik hizmetlerinin tek bir elden yürütülmesi görüşleri ağırlık kazanmaya başlamıştır.

14 Mayıs 1963 tarihinde TBMM'ne sunulan, 1959 yılında hazırlanan TEK'in kuruluşu hakkındaki tasarıyı temel alan yasa tasarısı, komisyonlardan genel kurula gelmek olanağı bulamadan 1965 seçimlerinin yenilenmesiyle yine yasallaşmadı.

1965 seçimlerinin ardından konu üzerinde çalışma yapılmadığını gören muhalefetten 25 milletvekilinin (CHP) ta-

sarıyı yeniden TBMM'ne sunması üzerine hükümet (AP) konu üzerine eğilmiş, hazırlanan bir tasarı 1966 yılında Meclis'e sunulmuştur. Ancak 1969 seçim döneminde de yasalaşamamıştır.

TEK'in kuruluşunun 1. Plan döneminde gerçekleştirilememesi dikkat çekicidir. Oysa bu konu 1. Planın temel ilkelerinden biriydi. 1969 seçimlerinden sonra, daha önce komisyonlarda şekillenen tasarı temel alınarak TBMM'ne gönderilen tasarı, 15 Temmuz 1970 tarihinde Meclis'te kabul edildi. 1312 sayılı TEK Yasası 25 Temmuz 1970 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanmış ve yürürlüğe girmiştir.

Elektrik enerjisinin üretim, iletim, dağıtım ve satışı ile ilgili tüm yetki (Varolan ayrıcalıklı şirketlerin ayrıcalık hakları ve belediyelerin dağıtım hakları saklı kalmak kaydıyla) TEK'te toplanmıştır. Böylece TEK elektrik sektöründe bir ölçüde tekel durumuna gelmiştir.

TEK, tüzel kişiliği olan, özerk ve sorumluluğu sermayesiyle sınırlı bir KİT olarak kurulmuş ve 25 Ekim 1970 tarihinde çalışmalarına başlamıştır.

4. SONUÇ

İlk kez 1953'te 1. İstisari Enerji Kongresi'nde ağırlıkla üzerinde durulmasından 17 yıl sonra, İkinci Plan döneminde gerçekleştirilen TEK'in kuruluşu son derece önemli bir gelişmedir. Ancak kuruluş yasasından başlayarak görülen çeşitli aksaklıklar bu konuda çok fazla iyimser olmaya meydan vermemektedir. Çünkü yasanın yürürlüğe girme aşamasına geldiğinde almış olduğu biçim, elektrik enerjisi alanındaki faaliyetlerin bir kuruluş elinde toplanması amacından oldukça uzaklaşmıştır. ÇEAŞ ve KEPEZ A.Ş. gibi ayrıcalıklı özel şirketlerin varlığı korunmuş, TEK ile belediyeler, DSİ, MTA, TKİ arasındaki ilişkiler ve koordinasyon konusu tam olarak tanımlanamamıştır.

1970 yılında, 56 il, 336 ilçe ve 449 belde enterkonnekte sistemden beslenmekteydi. Aynı yıl 35995 köyün 2371'ine elektrik götürülebilmisti.

Toplam kurulu güç 2234,9 MW, üretilen elektrik enerjisi 8,623 milyar kwh, kişi başına ortalama elektrik tüketimi 242 kwh olan bir elektrik sistemi bulunmaktadır.

TABLO - 1

1960-1970 YILLARI ARASINDA TÜRKİYE'DE ELEKTRİK ENERJİSİ ÜRETİMİNİN GELİŞMESİ

Yıl	Toplam Kurulu Güç (MW)	Toplam Brüt Üretim (106 kWh)	Nüfus Başına Düşen kWh
1960	1272,3	2815,1	101
1961	1323,9	3011,1	107
1962	1370,8	3559,8	123
1963	1381,1	3983,4	134
1964	1418,3	4450	146
1965	1490,5	4952,7	158
1966	1644,3	5550,9	174
1967	1959,1	6216,8	190
1968	1966,6	6935,8	207
1969	1967,2	7838	228
1970	2234,9	8623	242

TABLO - 2

1960-1970 YILLARI ARASINDA İŞLETMEYE GİREN KİMİ ELEKTRİK SANTRALLARI

HİDRO ELEKTRİK SANTRALLAR

Adı	İli	Kurulu Güç (MW)	İşletmeye Girdiği Yıl
Almus	Tokat	27	1966
Çağ-Çağ	Mardin	14,4	1968
Engil	Van	4,6	1968
Hazar-2	Elazığ	10	1967
Kepez-1	Antalya	26,4	1961
Kesikköprü	Ankara	76	1967
Kiti	Van	2,76	1966
Tortum-1	Erzurum	14	1960
Sarıyar-2	Ankara	80	1966

TERMİK SANTRALLAR

Ambarlı 1-2-3	İstanbul	330	1967
Tunçbilek G3	Kütahya	65	1966

40 YILIN ARDINDAN

EMO

Ahmet BECERİK
Elektrik Mühendisi

I. GİRİŞ

Mühendislerin toplum yaşamımızda etkinliklerinin artması 1930'lu yıllara rastlar. Bu yıllarda sayıları giderek çoğalan mühendis ve mimarlar dernekler kurarak örgütlenmeye başladılar. Ancak gelişen teknik istemlere karşın, dernek yapısı mühendis ve mimarların örgütlenmesi için yeterli gelmedi. 1953 yılında dönemin iktidarının bu meslek alanlarında yetişmiş insan gücüne yoğun gereksinimi nedeniyle yapmış olduğu haklı değerlendirme sonucu, mühendis ve mimarların verimli bir şekilde yararlanılabileceğinin, onların örgütlenmelerine katkı ile mümkün olabileceğini kavramaları ile gelişti.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yasası, 27 Ocak 1954 günü TBMM'nde alkışlarla kabul edildi.

TMMOB'nin oluşturulmasından sonra, birlik çatısı altında toplanacak meslek disiplinlerinin örgütlenme çalışmalarını başlandı.

II. ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI (EMO)'NUN KURULUŞU:

Sayıları 700 kadar olan elektrik mühendisi, EMO çatısı altında örgütlenmesinin gereğine inanan girişimci (kurucu) kurul, 26 Aralık 1954 günü Ankara Kızılay salonunda ilk genel kurulu toplar. Genel Kurul'da Yönetim Kurulu, Onur Kurulu ve Denetim Kurulu üyeleri seçilir.

29 Aralık 1954 tarihinde ilk toplantısını gerçekleştiren EMO Yönetim Kurulu, EMO'nun oluşum sürecine büyük katkı koyan 1. sicil no'lu üye Sn. Emin İPLİKÇİ'yi Yönetim Kurulu Başkanlığı'na getirecek ve çalışmalarına başlayacaktır.

Elektrik mühendislerinin üye kaydedilmesi ile ilgili çalışmalar Yönetim Kurulu'nun birincil faaliyet alanı olmuştur.

26 Mart 1955 yılında toplanan 2. Olağan Genel Kurul'da, bir yıl önce hedeflenen kitlenin büyük bir bölümü, 11'i bayan ve 661'i erkek olmak üzere 672 kişisi artık oda üyesi ve Genel Kurul delegesidir.

2. Olağan Genel Kurul'da EMO Tüzüğü kabul edilmiş, bu tarih itibarı ile Elektrik Mühendisleri Odası TMMOB Yasası'nın gerektirdiği bütün yasal ve yönetsel işlemleri tamamlamıştır.

III. EMO'NUN (1954-1970) DÖNEMİ

Elektrik Mühendisleri Odası'nın yönetim organlarının üyeleri o dönemde ülke elektrikleştirilmesinde çalışan kuruluşların (Etibank, İller Bankası, DSİ, Belediye Elektrik İşletmeleri v.b.) önde gelen kişileri idi.

EMO- Aralık 1956'dan başlayarak, daha önce yayınladığı bülten yerine ELEKTRİK MÜHENDİSLİĞİ MECMUASI'nı yayınlamaya başlar ve ilk sayısında amacını şu şekilde açıklar:

"Mesleğin inkişafı ve meslektaşlar arasında haberleşmeyi temin maksadıyla çıkarmayı tasarladığımız mecmua ile odanın kuruluşu maksat ve gayelerinin tahakkuku için lüzumlu neşir yolunu açmış bulunuyoruz"..."Gerek zirai gerekse sınıai sahada, memleketimizin bu iki yönlü ve fakat birbirinin mütemmimi bulunan kalkınmasında Elektrik Mühendislerine düşen vazife küçümsenmeyecek kadar büyüktür. Her iki sahada Elektrik Mühendislerine düşen vazifinin, ilmin ışığı altında bilhakkın yapılabilmesi ise ancak fikirlerin çarpışmalarından meydana geleceği tabiidir. İşte elinizdeki mecmua bu icabın yerine getirileceği bir meydan olacak ve ayrıca meslektaş hak ve menfaatlerinin korunmasına, meslek haysiyet ve şerefine yükseltilmesine hizmet edecektir"...

Ülkemizin o dönemde önemli sorunlarından olan elektrikleştirme çalışmalarında; EMO kuruluşundan itibaren ülkemizin doğal kaynaklarına dayalı bir enerji politikası geliştirilmesi görüşünü öne sürmüş ayrıca 1959 yılında düzenlediği, TEK'nun kurulması konusundaki sempozyumda, elektrik enerjisinin üretilmesi ve dağıtılmasında tek bir kuruluş kurulmasının her bakımdan yararlı olacağını ve köy elektrifikasyonu işlerinin de kurulacak bu kurumla yürütülmesini savunmuştur.

27 Mayıs 1960 Devrimi'nin ardından kabul edilen 1961 Anayasası'nın kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarını açıklayan 122. maddesi ile TMMOB ve Odalar anayasal güvenceye kavuşur.

21-23 Ocak 1963 günleri arasında Ankara'da toplanan Birinci Elektrik Mühendisliği Kongresi, EMO'nun meslektaşları biraraya getirerek, elektrik mühendisliği ile ilgili teorik, teknik ve ekonomik konuları ve ülke sorunlarını görüşmek ve tartışmak için belli aralıklarda düzenlemeyi düşündüğü teknik kongrelerin ilkidir.

1914 - 1994 YILLARI ARASINDA TÜRKİYE'DE ELEKTRİK MÜHENDİSİ SAYISI

YIL	SAYI	YIL	SAYI
1914	1	1959	987
1919	2	1964	1813
1924	10	1969	3011
1929	32	1974	5292
1934	67	1978	7894
1939	127	1980	9741
1944	245	1982	11150
1949	414	1992	16789
1954	709	1994	18425

6235 sayılı TMMOB Yasası gereği; önce birliğin, ardından odaların kurulması 1960'lı yıllarda yönetim ve uzmanlık konuları ile ilgili olarak TMMOB ile bağlı odaları arasında çeşitli tartışmaları ortaya çıkardı. 12 Nisan 1964 günü Elektrik, Gemi, İnşaat, Kimya, Maden, Makina Mühendisler ve Mimarlar Odası ortak bir bildiri yayınlayarak; TMMOB'nin gerek yapı, gerekse odalara verilen görev ve yetkiler bakımından günün koşullarına uymadığı gerekçesiyle, tüzel kişiliğe sahip müstakil odaların kurulması amacıyla olduklarını açıkladılar. EMO, TMMOB yönetimi ile zorunlu durumlar dışında tüm ilişkilerini keserek, TMMOB Genel Kurulu da içinde olmak üzere çalışmalarına katılmadı ve 6 mühendis odasının oluşturduğu ODALARARASI YÜRÜTME KURULU aracılığıyla 1970'li yıllara kadar, ortak sorunlarını çözmeye çalıştı.

1960'lı yılların ikinci yarısında ülkemizi ve mesleğimizi yakından ilgilendiren çok önemli olaylar geliyor, EMO Yönetimi bu gelişmeleri izlemekte, yorumlamakta ve tavır göstermekte büyük zorluk çekiyordu. Serbest çalışanlardan, kamu kesiminde çalışanlara kadar çok farklı nitelikteki kişileri barındıran EMO'nun yönetim kurullarında, devletin üst kademe bürokratları ve özel sektör temsilcileri bulunuyor, odanın üyelerinin büyük çoğunluğunu ise kamu kesiminde zor koşullar altında çalışan mühendisler oluşturuyordu.

Bu çelişkili durum 1970 yılına gelindiğinde, dar bir çerçeve içinde kalarak sadece meslek sorunları ile ilgilenen ve bu tutumunun doğru politika olduğunu savunan oda yönetimine egemen gruba karşı, "Elektrik Mühendisleri salt mesleklerle ilgili sorunlarla değil, bu sorunları doğuran yurt sorunları ile de ilgilenmelidir." görüşünü savunan ilerici, demokrat mühendislerin oluşturduğu grup, 14-15 Şubat 1970 günü yapılan EMO 16. Genel Kurulu'nda seçimleri kazandı.

IV. EMO'DA KİTLESELLEŞME DÖNEMİ (1970-1980)

EMO'nun ilerici nitelikte ilk yönetim kurulunu oluşturan kadro, Odanın güçlü örgüt niteliğine kavuşabilmesi için açıkladığı bildiride şunları söylemektedir. "Sorunlarımızın ancak ve ancak üye-

lerimizin bir örgüt etrafında yaratacağı beraberliğin verdiği kuvvetle cesur ve enerjik yöneticilerin çabaları birleştiği zaman çözüme ulaşacağına inanıyoruz. EMO'nun bir mühendisler örgütü olması sebebiyle mücadele gücünü tüm elektrik mühendislerinden almasını arzu ediyoruz. Kişisel bağlantılar, devlet ricali ile çeşitli görüşmeler ancak bu mücadele ilkesi içinde değerlendirilebilir. Yani bizim sorunlarımızı çok tanımış, çok geniş çevresi olan, saygıdeğer şu veya bu kişinin kişisel nüfuzunu kullanarak çözebilmesi olası değildir. Bu şimdiye dek hep böyle olmuştur ve geriye baktığımızda gördüğümüz hep bu olgudan başka bir şey değildir."

Bu dönemde gerçekleştirilen önemli çalışmalardan biri özel yüksek okullar konusundadır. EMO, bu okulların montajcı geri sanayinin bir gereği olarak ortaya çıktığını, yetersiz eğitim vermesinin yanında Devlet Üniversite ve Yüksek Okulları'nın çalışmalarını baltaladığını, öğretim üyesi sorunu ortaya çıkardığı ve bu sorunun Devlet Üniversitelerini etkilediğini açıklayarak tek çözümün devletleştirme olacağını belirtmiştir. Devletleştirmeden amaç, bu okulların kapatılması ve yeniden açılmasının önlenmesi ile bu okulların öğrencilerinin eğitimlerinin tüm olanaklar kullanılarak devlet üniversitelerinde sürdürülmesidir. Genel eğitim sorununun bir parçası olan özel yüksek okullar konusunda asgari bir çözüm önerisi 1970'lerde Odamızcaböyle dile getirilmiş ve okullar Anayasa Mahkemesi kararıyla devletleştirilinceye değin mezunları EMO'ya üye kaydedilmemiştir.

1970 yılının 20 Mayıs'ında 1958 yılından beri 4/10195 sayılı kararname esaslarına dayalı olarak kamu çalışanı mühendislerin Devlet Personel Yasası'nın kapsamına alınması üzerine EMO, bu yasanın karşısında tüm teknik eleman kuruluşları ile ortak biçimde çalışmalar sürdürmüş ve o dönemdeki kamu teknik elemanlarının sendikası "TEKSEN"nin yürüttüğü forumlara katılmıştır. Bu forumlarda teknik elemanların üretimdeki yeri belirlenerek "devlet memuru" statüsünün teknik elemanlara uygun olmadığı açıklanmış ve bunların bir sonucu olarak biri iki gün, diğeri bir günlük olmak üzere üç günlük iş bırakmaya gidilmiştir.

ELEKTRİK MÜHENDİSLİĞİ TEKNİK KONGRELERİNİN YAPILDIĞI YILLAR

1. Teknik Kongre	1963
2. Teknik Kongre	1964
3. Teknik Kongre	1967
4. Teknik Kongre	1970
5. Teknik Kongre	1973
6. Teknik Kongre	1975
7. Teknik Kongre	1976
8. Teknik Kongre	1977
9. Teknik Kongre	1979

1971 yılında düzenlenen 17. Genel Kurul'da oluşan gerici çevrelerin çabaları sonucunda odaya mahkemece tedbir konulması nedeniyle çalışmalar 6 ay kadar aksamış ve bu dönemin çalışmalarının son 6 aya sığdırılması zorunluluğu ortaya çıkmıştır.

12 Mart 1971 Muhtırası döneminde kurulan partilerüstü hükümetin yapmak istediği anayasa değişiklikleri sırasında, devrin başbakanının demokratik görünme çabası içersinde konunun kamuoyunda tartışılmasını istemesi üzerine EMO, o günün koşullarında böyle bir tartışmanın gerçekten yapılacağına inanmadığını, söz konusu değişikliklerin önceden belirlenmiş olduğuna ve tavrın göstermelik niteliğine değinerek ortaya koymuş ve demokratik hak ve özgürlüklerin özünü zedeleyecek nitelikteki Anayasa değişikliklerinin karşısında olmayı yurtseverlik gereği saydığını açıklamıştır.

1972 yılında, ülkemizde üretilen malların kalite kontrollerini yapan ve standartları hazırlayan TSE'nün sürdürüldüğü keyfi yönetimine ve yapılan yolsuzluklara karşı büyük bir kampanya açılarak bu kuruluşun ve yöneticilerinin gerçek yüzü kamuoyuna açıklanmış, kaliteli malzeme üretim ve kullanımını özendirme ve dolaylı olarak tüketiciyi korumak amacıyla, ülkemizde üretilen elektrik ve elektronik araç ve gereçlerine EMO KALİTE BELGESİ verme işlemi uygulanmasını yaygınlaştırmıştır.

1973 yılı çalışmaları, TMMOB'un kapatılmasını amaçlayan yasa değişikliği karşısında mücadele ile başlamış or-

taklaşa ve kararlı olarak sürdürülen çabalar sonucu antidemokratik girişimler geriletilmiştir. Aynı yılın mayıs ayında genel kurulunu yaparak yeni dönemin yöneticilerine kavuşan TMMOB bu dönemden başlayarak gerçek bir birlik olma yoluna girmiş, birleştirici ve örgütleyici bir niteliğe kavuşmuştur. Bu dönemde EMO, çalışmalarında TMMOB'nin güçlenmesi ve ortak çalışmaların TMMOB içinde sürdürülmesi ilkesini benimsemiş, birliğe maddi v.b. her türlü katkıda bulunmuştur.

1973 yılı Kasım ayında düzenlenen Elektrik Enerjisi Teknik Kongresi'nde, enerji üretiminin kendi doğal kaynaklarımıza dayanması zorunluluğu belirtilerek yabancı teknik hizmet karşısında, kendi teknik gücümüzün yeterliliği ortaya konmuştur. Ayrıca ulusal enerji politikasının uygulanması gerekliliği vurgulanmış, fuel-oil'e dayalı elektrik üretim politikası yerilmiştir.

Aynı dönemde İstanbul ve İzmir'de TMMOB ve bağlı oda birimleri çalışmalarının ortak biçimde yürütülmesinden doğan il koordinasyon kurulları (İKK) oluşturularak çalışmalar sürdürülmüştür. Ayrıca İstanbul ve İzmir Şubelerinde Odalararası sürekli komisyonlarda İstanbul ve İzmir'in sorunlarına yönelik çalışmalara EMO birimleri aktif biçimde katılmıştır.

Elektrik Mühendislerinin iş alanının bir bölümünü meydana getiren serbest çalışan (SMM) üyelerimizin haklarının korunması ve bunun yanı sıra mühendislik hizmetlerinin en iyi şekilde yapılması EMO'nun önde gelen amaçlarından biridir. Serbest çalışan üyelerimizin, diğer meslek gruplarınınca sömürülmesini önlemek, mühendislik hizmetinin yurdumuzun en uzak köşelerine götürülmesini sağlamak ve yerel yönetimlerle serbest çalışan üyelerimizin

arasında iyi ilişkiler kurulması amacıyla EMO yoğun çalışmalar ve girişimlerde bulunmuş 11 Haziran 1974 yılında yayınlanan ve TMMOB'ne bağlı 4 odanın ortaklaşa çalışması olan Ortak Mesleki Denetim Uygulaması (OMDU) Yönetmeliğinin uygulamaya geçirilmesi konusunda kendi mühendislik disiplini ile ilgili bölümünü üstlenmiş ve günümüze değin sürdürülmesi konusunda sürekli gündemde tutmuştur.

19-23 Eylül 1977 tarihlerinde İstanbul'da toplanan 10. Dünya Enerji Konferansı organizasyon grubunda görev alan EMO dünyada ve ülkemizde enerji bunalımının en yoğun olduğu dönemde düzenlenen konferans öncesi hazırlık çalışmalarına katıldı, çalışmalar süresince oturumlar izlendi, tartışmalı toplantılarda görüş ve öneriler geliştirildi. Organizasyonun basın komitesinde görev alarak, 3 dil'de 4 gazete çıkarılmış, 3500 yabancı konuk ağırlandı, konferansa koşut olarak düzenlenen Enerji Sergisi katılımcıların ve halkın yoğun ilgisini çekmiştir.

1970'li yılların ikinci yarısından itibaren ülkede yaşanan geniş boyutlu ekonomik vesiyasal bunalım ve çözümsüzlük, EMO'yu etkileme sürecine girdi. Özellikle üye tabanındaki farklı eğilim ve anlayışların örgüte yansıma, yönetimde söz sahibi olma istekleri yoğunlaşmaya başlamıştı. Düşünce ve yöntem ayrılıkları odanın demokratik işlevinin nitelik ve derinliğine ilişkin farklı değerlendirilmelerden kaynaklanıyordu. bu durum, kadroların, yönetimi kendi anlayışları doğrultusunda şekillendirebilmek için Oda somutunda saflaşmalara ve enerjilerini harcamalarına neden oldu. İçe dönük tartışmaların ağırlık kazanmaya başlaması, EMO'nun dışa dönük çalışmalarında gereken ortamın oluşturulmasında kimi olumsuzluklara neden olmuştur.

V. EMO'NIN 1980 SONRASI

12 Eylül Askeri Darbesi'nin ardından, TMMOB'ne bağlı diğer odalarla birlikte EMO'nun İstanbul ve İzmir Şubeleri kapatıldı, ayrıca tüm illerde oda temsilcilerinin büyük bir çoğunluğunun çalışmaları yasaklandı veya kısıtlandı. Tüm bu gelişmeler sırasında TMMOB ve EMO yöneticileri Sıkıyönetim Komutanlıklarına sözlü ve yazılı baş-

vurularla bulundu. Şube ve temsilciliklerin açılması, bazı bankalarda bloke edilmiş paraların ödenmesi, EMO şube ve temsilcilerinin yeniden bazı kısıtlamalarla da olsa çalışmalarına başlamalarında bu yoğun çabanın büyük bir katkısı olmuştur.

12 Eylül Döneminin getirdiği 1982 Anayasası'nın 135. Maddesi ve bağlı olarak çıkarılan 66 ve 85 sayılı K.H. kararnamelele budanan TMMOB yasası, Meslek Odalarını özerklik ve yönetim açısından dernek yapısının gerisine düşürmüştür. Kamu kesiminde çalışan mühendislerin Odalara üye olma zorunluluğunun kaldırılması, Oda-Üye ilişkilerini zayıflatmış, Odanın denetim alanını daraltmıştır.

Bugün ülkemizde bulunan elektrik, elektronik ve bilgisayar mühendisi sayısı bilinmemektedir. Bu durum 12 Eylül Döneminin yarattığı olumsuzluklardan biridir.

Serbest çalışan üyelerimizle ilgili olarak 1980 sonrasında Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliği ve Yetkili Elektrikçiler Hakkındaki Yönetmelik üzerinde politik baskı ve kampanyalarla proje tanımında ilginç zorlama değişiklikler yapılarak fen adamlarına proje yapma yetkisi verilmiştir. Değişik boyutlarda gündeme gelen konu üzerinde EMO gerekli titizliği göstermiş, konuyu ilgililere aktarmaya ve bu konudaki yanlış uygulamayı düzeltmeye çalışmıştır.

EMO, Elektrik, Elektronik-Haberleşme, Kontrol ve Bilgisayar Sistemleri alanlarında bilimsel-teknolojik özgün katkıların tartışılıp değerlendirilmesi ile araştırma, uygulama ve eğitim süreçlerindeki kişi ve kuruluşların birleriyle doğrudan iletişimini sağlamayı amaçlayan Elektrik Mühendisliği Ulusal Kongresi adı altında beş kongre düzenlemiştir.

EMO, ülke gündemini 1984'ten bugüne işgal eden KİT'nin özelleştirilmesi yaklaşımına başından beri bir duyarlılık göstermiş, görüş ve önerilerini üyelerine ve kamuoyuna sürekli olarak açıklamıştır.

ELEKTRİK MÜHENDİSLİĞİ ULUSAL KONGRELERİNİN YAPILDIĞI YER VE YILLAR

1. Ulusal Kongre	Adana	1985
2. Ulusal Kongre	Ankara	1987
3. Ulusal Kongre	İstanbul	1989
4. Ulusal Kongre	İzmir	1991
5. Ulusal Kongre	Trabzon	1993

ÜLKEMİZDE 1994 YILI EMO ŞUBE VE BÖLGE TEMSİLCİLİKLER GÖRÜNÜMÜ

VI. EMO ÇALIŞMALARI VE ORGANLARI

EMO, TMMOB Yasası uyarınca ülke, meslek ve üye çıkarlarının korunması amacıyla yurt düzeyinde 5 Şube ve 4 Bölge Temsilciliği, 71 Temsilcilik ve 25 Mesleki Denetim Bürosundan oluşan bir örgütlülüğe sahiptir. Üyelerinin yoğun olarak bulunduğu yerlerde olanaklar da gözönünde tutularak şube ve bölge temsilciliği kurulmuş, gerek bölgesel, gerekse oda-üye ilişkisi bu organlar aracılığıyla yürütülmüştür. Maddi olanakların ve üye sayısının şube düzeyinde örgütlenmeye elvermediği illerde oda-üye ilişkisi temsilciliklerle sağlanmaktadır. Son yıllarda mesleki denetim hizmetini ilçelere kadar yaygınlaştırmak amacıyla Mesleki Denetim Büroları kurulmuştur.

Ankara Şubesi en fazla ilin bağlı olduğu, İstanbul Şubemiz ise en fazla üyeye sahip örgüt birimlerimizdir. Çok fazla oda üyemizin bulunduğu büyük işyerlerinde EMO işyeri temsilcilikleri yaygınlaştırılmaktadır.

EMO'nun en yetkili karar organı 1983 değişikliği ile iki yılda bir toplanan EMO Genel Kurulu'dur. Genel Kurul, tü-

zük gereği Şube ve Bölge Temsilciliklerinin üye sayısının % 1,5 oranında seçilmiş ve doğal delegelerinden oluşur. EMO'nun Yönetim, Onur ve Denetim Kurulları ile TMMOB organlarına aday üyeleri ve delegeleri Genel Kurul tarafından belirlenir.

EMO çok sayıda ulusal kuruluşun yönetim ve danışma organlarında temsil edilmektedir.

VII. SONUÇ

EMO 40 yılı geride bırakırken, bir yandan meslek alanını belli bir disiplin altında tutmaya çalışmış, diğer yandan üyelerinin hem özlük haklarını savunmuş hem de meslek alanındaki bilimsel ve teknik gelişmeleri üyelerine aktarmıştır. EMO ve üyeleri önümüzdeki dönemlerde de güçlü ve kararlı bir biçimde çalışmalarına ve halkına hizmet etmeye devam edecektir.

1994 YILI EMO ÖRGÜTLENME DURUMU

EMO ÖRGÜT BİRİM ADI	KURULUŞ TARİHİ	BAĞLI İL SAYISI	TEM-SİLCİLİK	MES.DEN. BÜROSU
1. Adana şubesi	1986	6	7	-
2. Ankara Şubesi	1977	18	19	2
3. Bursa Şubesi	1988	5	10	-
4. İstanbul Şubesi	1965	9	20	-
5. İzmir Şubesi	1968	7	7	19
6. Antalya Bölge Temsilciliği	1994	3	2	2
7. Diyarbakır Bölge Temsilciliği	1982	15	6	1
8. Samsun Bölge Temsilciliği	1987	4	3	-
9. Trabzon Bölge Temsilciliği	1990	9	5	-

ANTENLER

A.Tarkan TEKCAN

Elk. Elo. Yük. Mühendisi
D.E.Ü. Müh. Fak.
Elk. Elo. Müh. Böl.

Antenler, elektromanyetik dalgaları sistemler ve çevre arasında transfer eden öğelerdir. Özellikle İkinci Dünya Savaşı sonrası hızla gelişmeye başlayan haberleşme sistemlerinin en önemli öğeleridir. Şu sıralarda gelişen teknolojinin getirdiği yenilikler doğrultusunda, haberleşmede 50 GHz'in üzerine çıkılmasıyla antenler oldukça küçülmüş, sayısal sistemlerde meydana gelen ilerlemeler ile de daha net ses ve görüntü iletişimi olanaklı olmuştur.

Elektromanyetik dalgaları bir sistemden ortama aktaran elemanlara verici anten, ortamdan alıp bir sisteme aktaran elemanlara ise alıcı anten denir. Genel olarak Radyo-Telsiz sistemleri, televizyon yayın sistemleri, radyo-link hatları, radar sistemleri, uydu haberleşme sistemleri ve benzerlerinde kullanılır.

Antenlerin özelliklerini anten parametreleri tanımlar. Bu anten parametrelerinin başlıcaları şunlardır: Belirli doğrultudaki elektrik alanı ya da güç yoğunluğunu ifade eden *ışınım örüntüsü*; güçlerin yarıya düştüğü bölgeyi ifade eden *hüzme genişliği*; antenden ışınan ana kulakçıktan yayılan gücün, toplam güce oranını ifade eden *hüzme verimi*; yan kulakçıktan yayılan gücün toplam güce oranını belirleyen *sızıntı faktörü*; antenin yönlendirme özelliğini tanımlayan *direktivite*; antenin sisteme kattığı çarpanı belirleyen *anten kazancı*.

Kullanıcının antenden beklentisine göre, yukarıda sayılan pa-

rametrelerin farklı şekilde etkili olduğu bir anten çeşidi önerilebilir. Aşağıda piyasada TV alıcısı, radyo vericisi gibi genel amaçlar için kullanılan anten çeşitlerinin yanısıra farklı işlevleri bulunan antenlerin genel bilgileri ve temel özellikleri verilmiştir:

Yarım Dalga Dipol Anten:

Dipol anten en basit antenlerden olup diğer anten çeşitlerine de temel teşkil eder. Dipol antenin uzunluğu yaklaşık olarak $\lambda/2$ kadardır ve her birinin uzunluğu $\lambda/4$ olan iki elemandan meydana gelir. Bu elemanlar alüminyum ya da bakır çubuklar (borular) şeklindedir. Dipol antenler yarım dalga dipol, yarım dalga katlanmış dipol ya da Hertz anten olarak bilinirler.

($\lambda = c/f$, c; ışık hızı, f; çalışma frekansı)

Dipol antenlerde polarizasyon çok önemlidir. Polarizasyon yatay veya dikey olabilir, önemli olan alıcı ile vericinin aynı polarizasyonda çalışmasıdır. Yatay polarizasyonda dipol anten yatay düzlemde olmalıdır. Aksi halde alıcıdan gelen sinyallerin alınması mümkün değildir.

Yarım dalga dipolün empedansı teorik olarak 73.129Ω hesaplanmıştır. Anten empedansı antenin besleme noktasındaki açıklıkla doğru orantılı olarak değişir.

V-Anteni:

Adından da anlaşılabilceği üzere iki iletkenin belirgin bir açı ile V şeklinde

Antenler, elektromanyetik dalgaları sistemler ve çevre arasında transfer eden öğelerdir. Özellikle İkinci Dünya Savaşı sonrası hızla gelişmeye başlayan haberleşme sistemlerinin en önemli öğeleridir.

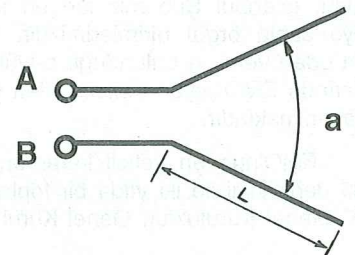
Şu sıralarda gelişen teknolojinin getirdiği yenilikler doğrultusunda, haberleşmede 50 GHz'in üzerine çıkılmasıyla antenler oldukça küçülmüş, sayısal sistemlerde meydana gelen ilerlemeler ile de daha net ses ve görüntü iletişimi olanaklı olmuştur.

oluşturduğu bir sistemden ibarettir. Şekilde görüldüğü gibi her bir iletkenin yani antenin her bir kolunun uzunluğu L ve aralarındaki açı a'dır. Antenin sivri ucunu oluşturan A ve B uçları besleme noktalarıdır. V-anten, antenlerin en genel şekli olan yarım dalga dipol antenin direktivitesini arttırmak için kollarının belli bir açı kadar bükülerek elde edilmiş özel bir çeşidi olarak ele alınmaktadır. a açısı hakkında kesin bir sınırlama olmayıp 60° - 70° civarında olabilir. Bu durumda anten giriş empedansı yaklaşık olarak 160Ω olur.

Piyasada TV alıcısı olarak dizi şeklindeki V-anteni kullanımına sıklıkla rastlanmaktadır.

Mikroşerit Antenler:

Mikroşerit antenler en basit olarak, iki iletken plaka arasına dielektrik madde konularak yapılabilir. Plakalardan biri toprak diğeri ise ışımanın olduğu parçadır. Işımanın olduğu parça çok değişik şekillere sahip olabilir (Dikdörtgen, kare, daire). Fakat şeklin karmaşıklığı parçanın analizini zorlaştırır.

Şekil.1 - Tek Yönlü V-Anteni

Mikroşerit antenlerin ışıması en çok sınır bölgelerinde olur. Bu yüzden etkili mikroşerit antenlerde sınırlar mümkün olduğu kadar uzun tutulur.

Antenin önemli bir noktası besleme noktasıdır. Mikroşerit antenler sinyal uyumsuzluğu olduğu zaman ışıma yaptığı için besleme noktasındaki ışıma minimum yapılmalıdır. Bu, tasarım sırasında besleme noktasının ışıma noktasına temasının ayarlanması ile yapılır.

Mikroşerit antenler oldukça etkili aynı zamanda çok kayıplıdır. Etkili antenlerde band genişliği düşük olur. Tek parçalı ışıma plakalı mikroşerit antenin band genişliği 10 GHz. civarında %1-%3 arasındadır.

Band genişliğini sınırlayan etkenlerden biri besleme empedansının frekans sınırlamalarında istenen limitlerde olup olmadığıdır. Antenin band genişliğini arttırmanın bir yolu besleme empedansının bastırılmasıdır. Besleme toprak yönünde olduğundan besleme noktası ile toprak arasında bir empedans vardır. Bunu seri bir kapasite koyarak engelleyebiliriz. Bu kapasite genelde toprak plakasının besleme noktasında, delik bölgesinin genişletilmesi ile sağlanır.

Bundan başka düşük permitiviteye sahip dielektriklerin band genişliği yüksektir. Ancak bu sefer boyutları büyür.

Verimliliği azaltan faktörler dielektrik kayıplar, iletken kayıplar, yansıyan güç ve kullanılan elemanlarda harcanan güçtür. Mikroşerit antenler genelde %80-%99 verimliliktedir. Çok ince elemanlarda mikroşerit ovaliği artar ve kayıplar azalır.

Dielektrik kayıplar, dielektrik olarak hava kullanarak azaltılabilir ve verim %95-%99'a ulaşır.

Yaği Dizileri:

Yaği dizileri pasif dizilerdir. Bir katlanmış dipol, bunun arkasına daha uzun bir reflektör ve önünde biraz daha kısa yönlendiricilerden meydana gelir. Katlanmış dipolün empedansı dipol antenin empedansının dört katı olarak yaklaşık 300'dur.

Yaği dizileri VHF ve UHF televizyon alıcı anteni olarak yaygın bir şekilde kullanılmaktadır. Ayrıca özel radyo-link sisteminin anteni olarak kullanılabilir.

Yaği dizilerinin bütün elemanları silindirik alüminyum çubuklardan yapılabilir.

Bir yaği dizisinde bir yansıtıcı ile birden fazla yönlendirici kullanılabilir. Dipolün arkasına konan parazitik elemana yansıtıcı denir. Görevi en yüksek alışı doğrultusundaki kazancı artırmaktır. Dipolün önüne kendinden kısa bir parazitik eleman konarak kazanç artırılabilir. Dipolün önündeki parazitik elemana yönlendirici (direktör) denir. Her ilave yönlendirici eleman dizinin kazancını arttırmakta, fakat anten empedansı 50-60 Ω değerine kadar düşmektedir.

Turnike Anten:

Turnike anten, besleme noktası üst üste birbirine dik olarak yerleştirilmiş iki yarım dalga dipolünden oluşur. Besleme akımları arasında 90° faz farkı vardır. En büyük özelliği ışıma diyagramında sıfırları bulunmamasıdır.

XY düzleminde her yönde yaklaşık aynı alan değerini verdiği için FM ve I.,III. band televizyon verici anteni olarak kullanılabilir.

Çember Anten:

Bir çember anten, bir veya daha fazla iletken tel sarımlardan oluşmuş üçgen, kare, çember gibi çeşitli şekillerde olabilen bir bobindir. Ferit halkalar radyo alıcılarında sıklıkla kullanılır. Ayrıca yön bulucularda ve UHF vericilerde kullanılır.

İstenen yayılım örüngesi elde edebilmek için iyi bir elektriksel dengeye sahip olmalıdır. Bu da şekline, şeklinin simetrik olmasına bağlıdır.

Çember antenler iki gruba ayrılabilir: 1.Toplam iletken uzunluğu ve sarımların en büyük doğrusal boyutları dalga boyuna göre çok küçük olan antenler. 2.Hem toplam iletken uzunluğu hem de çember boyutları dalga boyu ile orantılı olanlar.

"Küçük" çemberler basitçe büyük bir bobin olarak düşünülebilir. Böyle bir çemberde akım dağılımı bobindeki gi-

bidir. Yani akım halkanın her yerinde aynı genlik ve aynı fazdadır. Bunun geçerli olabilmesi için halkadaki toplam iletken uzunluğunun 0,8 λ ' dan büyük olması gerekir. "Büyük" çemberlerde ise akım çemberin her yerinde aynı faz ve aynı genlikte değildir.

Topraklanmış halka antenler, amatör çalışmalarında pek kullanılmazlar. Yön bulmada sadece yön dalgaları kullanılırsa oldukça iyi sonuçlar alınabilir. Özellikle gizli verici istasyonlarının yerini belirlemede oldukça başarı ile kullanılır.

Kelebek Anten:

Kelebek anten UHF bandında kullanılan oldukça ucuz, basit ve geniş bantlı bir antendir. Anten üçgen şeklinde iki sert alüminyum levhadan oluşturularak uygun bir izolatörle desteklenmiştir. Bununla birlikte antenin hava koşullarından etkilenmesini azaltmak amacıyla tel örgüsü biçiminde de yapılabilirler. Ancak oluşan boşlukların çalışma frekansındaki dalga boyu ile kıyaslandığında oldukça küçük olması şartı aranmaktadır. Kelebek antenin ışıma örüntüsü yarım dalga dipol ve konik antenle benzeşmektedir.

Markoni Anten:

Çoğu otomobillerde kullanılan bir anten türüdür. Genellikle kaşifi İtalyan mühendis Gigliemo Marconi adıyla bilinir.

$\lambda/4$ uzunluğundaki bir çubuğun elektriksel olarak iletken bir toprak yüzeyine monte edilmesiyle elde edilir. Genellikle koaksiyel kablo ile beslenir ve kablunun ekranı da toprak yüzeyine bağlantılıdır. Bu anten dipolün yarısı olduğundan voltaj ve akım örüntüsü de dipolünkinin yarısı ile aynıdır. Girişteki voltaj değeri dipolünkinin sadece yarısıdır. Dolayısıyla giriş empedansı da dipolünkinin yarısıdır.

Antenlerden istenen örüntü bunlarla da sağlanamıyorsa farklı çözümlere gidilebilir. Bunların başında; dizi oluşturmak, reflektör (yansıtıcı) kullanmak, direktör (yönlendirici) kullanmak gelir. Bunlar gerçekleştirirken empedans uyumsuzluklarına, ışıma diyagramına, reflektör ya da direktör kullanıldığında anten ile aralarındaki uzaklıklara vb. dikkat edilmelidir.

Sözler... Mözler...

Mehmet GÜZEL
Elektrik Mühendisi

Bazen, başkalarına ait olduğu halde kullanmak için büyük çaba gösterdiğimiz, bazen duyduğumuzda sınırladığımız, bazen incir çekirdeğini doldurmayan ama toplumun gündemini, hatta geleceğini etkileyen sözler...

Kimi zaman düşünmeden kendiliğinden ağzımızdan çıkan, kimi zaman kılı kırk yararak sarfettiğimiz sözler.

Aydınların, yazarların, sanatçıların mı, yoksa politikacıların, askerlerin ağzından dökülenler mi? Hangisi daha önemli, hangisi daha değerli? Ayırt etmek zor.

Bunu toplumun yapısı, değerleri belirliyor çoğu zaman. Ama genellikle otoriteyi elinde bulunduranlar!

İşte bunlardan örnekler.

Öncelikle Türk Sineması'nın rep-liklerinden. Bakalım kaç tanesini anımsayacaksınız?

"...Nayır, n'olamaz, bunu bana yapamazsın..."

"...Kör müsün be adam? Önüne baksana." "N'evet körüm."

"...Bu ses, bu ses, git ...git bu radan."

"...Doktor, bana hakikati söyleyin, yaşayacak mıyım?" "Malesef üç aylık ömrünüz kalmış. Ama tanrıdan ümit kesilmez..."

"...Hiç ümit yok mu doktor bey?" "Onu ancak güçlü bir sevgi yeniden hayata bağlayabilir."

"...Anneciğim, ben bu amcayı çok sevdim. Ona baba diyebilir miyim?"

"...Babacığım, bana annemi anlatır mısın?" "Senin annen bir melekti yavrum."

"...Vücuduma sahip olabilirsin, ama ruhuma asla."

"...Biz ayrı dünyaların insanlarıyız Kemal."

"...Pembe panjurlu evimiz, boy boy çocuklarımız olacak Necla."

Şimdi de, insanların ölmeden önce söyledikleri son sözlerine bakalım neler var?

"...Telaşlanma hayatım, kocam iş seyahatinden bir haftadan önce dönmez."

"...Anne! Musluktan su içtim, bak birşey olmadı!"

"...Sayın yolcular, paniğe gerek yok. Uçak pilotumuzun kontrolü altında."

"...Dinci terörü gözünüzde fazla büyütüyorsunuz."

"...Çekinmeyin abi, bu ormanda yangın falan çıkmaz."

"...Odanın havası biraz ağırlaştı galiba."

"...Büyütmeyin yahu, doktorluk bir durum değil."

Biraz da gerilere gidelim. Ama çok değil, yaşımıza uygun ve hatırlayabileceğimiz kadar.

İşte ünlü siyasilerimizin "ünlü" sözleri;

"...Her mahallede bir milyoner yaratacağız."

"...Bu yolda devam ederseniz, ben bile kurtaramam sizi."

"...Siz isterseniz hilafeti bile geri getirebilirsiniz."

"...Bu kış komünizm gelecek."

"...Yollar yürümele aşınmaz. Binaenaleyh..."

"...Benzin vaadı da, biz mi içtik?"

"...Bana,- sağcılar cinayet işliyor- dedirtemezsiniz."

"...Hökümetin başı... hükümetin başı..."

"...Bunların gidişi Allende gidişi..."

"...Ülkeyi 70 Sent'e muhtaç ettiler."

Gün geldi, ülkemiz 12 Eylül'ün kararlığına saplandı. Yıllar sürdü bu kararlılık. Azıcık aralanarak.

Bu dönemde zihinlerimizde yer

tutan sözlerden bazıları şunlardı;

"...Asmayalım da besleyelim mi? Netekim..."

"...Batıdan -Sizde niye idam var?- diye soruyorlar. Siz onlara; -Sizde niye idam yok?- diye soruyor muzuz?"

"...20 yıldır biz ağladık, onlar güldü.Şimdi sıra bizde."

"...Bab-ıali'nin Pravda'sı..."

"...Anayasayı bir kere delmekle bir şey olmaz."

"...Ben zengini severim..."

"...Bir koyup, üç alacağız..."

"...Ben ancak Mahkeme-i Kübra'da hesap veririm."

"...Sen derdini küçük Turgut'a anlat..."

"...Allah'ın ipine sıkı sıkıya sarılın..."

"...Kendim için birşey istiyorsam namerdim..."

"...Terör ya bitecek, ya bitecek..."

"...Enflasyon düşme eğilimine girmiştir..."

"...Ücretliyi, dargelirliyi enflasyona ezdirmeyeceğiz..."

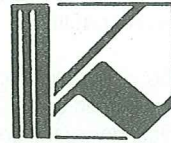
"...Demokratikleşme paketi hayata geçecek..."

"...Oğlumun dikili bir ağacı bile yok."

Sözler ve mözlerin kimlere ait olduklarını belirtmedik. Çoğunu anımsadığınızı umuyoruz.

Hangi ağızdan çıkarsa çıksın, belirleyici olan, bu sözcüklerin sarfedildiği nesnel koşullardır...

Ne demişler; "Söyleyene değil, söyletene bak!"

KARAKÖSE

**BİLGİSAYAR SANAYİ VE TİCARET
LİMİTED ŞİRKETİ**

Mehmet KARAKÖSE
Elektrik Mühendisi
EMO Sicil No: 15101

ESCORT COMPUTER

Bornova Yetkili Satış Noktası

**A0 Plotter
\$ 3700 + KDV
A1 Plotter
\$ 2900 + KDV**

Fevzi Çakmak Cad. No:2 Türegün İşhanı
Kat:5 Daire:507 35040 Bornova - İZMİR
Tel: (0.232) 374 54 35 Fax: 342 99 38

VERİTABANLARI

"1970'li yıllarda başlayan mikroelektronik, bilgisayarlar ve telekomünikasyon alanında teknolojik bir devrim yaşandı. Bu alandaki gelişmeler sanayi ve tarımda verim artışına olanak sağladı. Sanayileşmiş ülkeler bu alanda öncü rolü oynarken, sonradan sanayileşen ülkeler de hedeflerini saptayıp geliştirme ve kalkınma planlarını hazırladılar.

Ülkemizde de, bilgi çağına girerken temel stratejilerimizi belirleyip, planlanan hedeflere ulusça kararlılıkla yürümemiz gerekmektedir; halen teknolojiyi ithal edip kullanır durumundan, teknolojiyi özümseyip üretebilme yeteneğini de kazanabilmemiz zorunluluk göstermektedir.

Devlet ve hükümetler düzeyinde hala olumlu çabaların görülmediği günümüzde mevcut bilgilerin daha hızlı ve verimli bir şekilde kullanılmasını sağlayan veritabanları hakkındaki M.Serdar Erdem'in bir yazısını aşağıda veriyoruz."

M. Serdar ERDEM

Bilgisayar Mühendisi

Bir veritabanı çok yönlü tiplerdeki birimler ve aynı zamanda bu birimler arasındaki ilişkiler hakkında bilgiler içeren bir yapıdır.

Veritabanı yönetimi ilk olarak John F. Kennedy'nin aya insan gönderme (APOLLO) projesi çerçevesinde kendini gösterdi. Komplike ve çok fazla olan veriyi yönetebilmek için yeni bir sistem geliştirme zorunluluğu doğmuştu. Bunun için IBM firması GUAM (General Update Access Method) adı verilen ve 1964'te üretime giren bir sistem geliştirdi. Daha sonra bu sistemler geliştirildi ve piyasaya sürüldü.

VERİTABANLARININ AVANTAJLARI:

1. Ekonomik oluşu,
2. Aynı miktardaki verilerden daha fazla bilgi elde etmek,
3. Veri paylaşımı,
4. Çelişkili istekleri dengeleme,
5. Standartlara uyabilirlik,
6. Tekrarların azaltılması,
7. Tutarlılık,
8. Doğruluk,
9. Güvenlik,
10. Esneklik ve duyarlılık,
11. Artan programcı verimliliği,
12. Gelişen program bakımı,
13. Veri bağımsızlığı.

Veritabanlarının bu kadar çok avantajı olmasına rağmen her sistem gibi dezavantajları da vardır.

VERİTABANLARININ DEZAVANTAJLARI:

1. Büyüklük,
2. Komplekslik,
3. Fiyat,
4. Ek donanımsal ihtiyaçlar,

5. Bir hatanın daha yüksek etkisi,
6. Kurtarma (recovery) işleminin zorluğu.

VERİTABANI MODELLERİ

Veritabanı Yönetim Sistemleri veriyi kullanıcılar ve uygulama programcılarının elde edip üzerinde işlem yapabileceği şekilde organize ederler. Veritabanı Yönetim Sistemlerinin sağladığı erişim tekniği ve veri yapıları *veri modeli* olarak bilinir. Üç değişik veri modeli söz konusudur:

1. Hiyerarşik Veri Modeli:

Modelin basit bir yapısı vardır. Veritabanları sıra düzenli aile ağaçlarına benzerler. Baba-oğul (parent-child) ilişkilerini belirtmek yönünden mükemmeldir. Örnek olarak; "A'nın sahibi B'dir".

Performans bakımından da, kayıtlar arasındaki ilişkileri fiziksel göstergelerle tutulduğundan ve yapı basit olduğundan veritabanı içinde dolaşım oldukça hızlıdır. Bu model IBM sistemlerde hala oldukça fazla oranda kullanılmaktadır.

2. Ağ Veri Modeli:

Veri yapısı kompleksleştiğinde hiyerarşik veritabanının basit yapısı bir dezavantaja dönüşür. Bu yapıda hiyerarşik yapıda olmayan çoklu baba-oğul ilişkisi kullanımı söz konusudur.

Kompleks bir yapısı olmasına rağmen hiyerarşik veritabanlarına yakın performans gösterir.

3. İlişkisel Veri Modeli:

Diğer iki modelin de olumsuz yönleri başka bir modelin ortaya çıkmasını sağlamıştır. Bu model veri tabanındaki tüm verilerin bir tablonun satır/kolon değerleri olarak gösterildiği ilişkisel mo-

deldir. Bire bir, bire çoklu ve çoktan çoğa ilişkiler söz konusudur. Diğer veritabanlarına göre anlaşılması ve kullanılması daha kolaydır.

VERİTABANI SEÇİMİNDE KRİTERLER

Günümüzde veritabanı pazarında birbirine rakip bir çok ürün vardır. Bunların herbirinin de pek çok özelliği ve fonksiyonları vardır. Seçimi yapacaklara düşen görev, kurumun spesifik ihtiyaçlarını, önem sırasına göre belirleyebilmektir. "Bütün veritabanları birbirinin aynıdır" ya da "Hepsi aynı işi görür" gibi sözleri sıkça duyabilirsiniz. Bu bir yere kadar doğru olabilir ama asıl önemli konu bu veritabanlarının işi nasıl yaptığını anlamaktır.

İhtiyaçlarımıza en iyi cevap veren veritabanının seçilmesinde geçmeniz gereken dört ana hat şunlardır:

- * İhtiyaçların analizi
- * Satıcı firmanın gelişimi
- * Ürünün gelişimi
- * Ürünün bizzat denenmesi.

PIYASADAKİ BAZI VERİTABANI YÖNETİM SİSTEMLERİ

Piyasada en fazla paya sahip olarak ORACLE firmasını görüyoruz. ORACLE her türlü utility'leri olan oldukça gelişmiş bir veritabanı yönetim sistemidir.

Onun ardından PROGRESS Software kuvetli 4GL programlama dili ile, INFORMIX, INGRES, SYBASE, FOXBASE gibi bir çok yazılım gelmektedir.

NedenSanat ?

Milyonlarca kişi kitap okuyor, müzik dinliyor, tiyatroya, sinemaya gidiyor. Neden? Neden gerçekleşmemiş yaşamlarımızı başka görüntülerle, başka biçimlerle gerçekleştirmek istiyor; kararlılık bir salonun aydınlatılmış sahnesinde yalnızca oyun olduğunu bildiğimiz bir şeye soluğumuz kesilircesine kapılıyoruz?

Herhangi bir şekilde kendini aşmak istiyor insan. Ayrı bir birey olmakla yetinmiyor; bireysel yaşamın kopmuşluğundan kurtulmaya, bireyciliğin bütün sınırları ile kendisini yoksun bıraktığı ama yine de sezip özlediği bir doluluğa, daha doğru, daha anlamlı bir dünyaya geçmek için çabalıyor. Kişiliğinin geçici, rastgele sınırları, yaşayışının kapanıklığı içinde kendini tüketmek zorunluluğuna baş kaldırıyor. Sınırlı benliğini sanatta toplu yaşayışla birleştirmeyi, bireyselliğini toplumsallaştırmayı özliyor. Bu anlamda sanat tüketicisi de üreticisi de aynı özlemde; sanatın insanı dolduran, yüreği kabartan, duyguları incelten, düşünceyi damıtıp zarifleştiren, yaşamı farklı anlamlarla yücelten dünyasında bütünleşmek istiyor.

Genel olarak ele alındığında

sanat; eğlendirme, eğitime, gerçeği yansıtırma, aydınlatma, anlaşılabilirliği açıklama ve estetik haz verme işlevlerine sahiptir. Sanatın en önemli işlevi aydınlatma ve eyleme itme olmasına rağmen, sanatta büyümenin payı da bütünüyle bir yana bırakılamaz. Çünkü, özündeki büyüden yoksun olduğunda, sanat, sa-

nat olmaktan çıkar. Sanatın dünyayı tanıttığı ve değiştirebilmesi de gereklidir. Ancak salt özünde taşıdığı büyü yüzünden de gereklidir sanat.

Gelin!.. Bu büyüü paylaşıalım. İlgi alanlarımızı genişletelim. Sanatın bambaşka ve büyüleyici dünyasını birlikte keşfedelim.

DEVLET OPERA VE BALESİ (ARALIK AYI PROGRAMI)

REQUIEM (G.Verdi)	1 Aralık Perşembe	20.00
KAMELYALI KADIN (G.Verdi) Bale	3 Aralık Cumartesi 6 Aralık Salı	15.00 20.00
	22 Aralık Perşembe 24 Aralık Cumartesi	20.00 20.00
EUGENE ONYEGIN (P.I.Çaykovski) Konser (Prömiyer)	10 Aralık Cumartesi 13 Aralık Salı 20 Aralık Salı	20.00 20.00 20.00
SARAYDAN KIZ KAÇIRMA (W.A.Mozart) Opera	15 Aralık Perşembe 27 Aralık Salı	20.00 20.00
MASKELİ BALO (G.Verdi) Opera	17 Aralık Cumartesi	20.00

GÜNEŞLİ YAĞMURLAR

Sadece yağmurlar yağmasın
Gönül pencerene.
Bırak gün ışığı da ulaşsın
Bırak güneşli yağmurlar yağsın...
Biteviye mutluluk
Biteviye acı yaşanmaz ki !
Yağmurlar yağmadan, ıslanmadan
Nasıl anlayacaksın güneşin kıymetini ?
Yağmurlar nasıl yağacak
Güneş olmadan ?
Yağmurlar güneşe muhtaç
Güneş yağmurlara
Bizlerse her ikisine

Gülay AKBULUT

D.E.Ü. DAĞCILIK GRUBU DAĞ YÜRÜYÜŞLERİ

Tarih : 04.12.1994
Hareket Saati : 08.30
Buluşma Yeri : Garaj Karakol Önü
Yürünecek Parkur : Buca Kaynaklar Köyünden, Kavaklıdere Köyü

Tarih : 11.12.1994
Hareket Saati : 08.30
Buluşma Yeri : Konak Vapur İskelesi
Yürünecek Parkur : Gaziemir Cihanbeğendi Tepesi ve Mağara

Tarih : 18.12.1994
Hareket Saati : 08.30
Buluşma Yeri : Garaj Karakol Önü
Yürünecek Parkur : Pınarbaşı, Rasathane ve Kuru Tepeye Çıkış

Tarih : 25.12.1994
Hareket Saati : 08.30
Buluşma Yeri : Garaj Karakol Önü
Yürünecek Parkur : Kemalpaşa Savanda Köyü'nden Kanyon

BİR KELİME, BİR EYLEM "Meczip ve Saldırı"

Mehmet GÜZEL
Elektrik Mühendisi

Kuşkusuz bu yılki 10 Kasım Ata'yı anma törenlerinin en önemli yanı Anıt-kabir'de gerçekleştirilen tek kişilik saldırı idi. Anıt-kabir'in manevi şahsında Cumhuriyet Devrimlerine yapılan bu hakaret, politikacılar ve basında çok değişik biçimlerde yorumlandı.

Bazı devlet büyüklerimiz olayın kahramanına teşhisi koymakta çok erken davranıp, bir doktor edasıyla halen devlet memuru olan birini deli ilan ettiler. "Bu hareketi meczup, yani akli başında olmayan birisi yapmıştır."

Atatürk bundan yıllar önce "Türkiye şeyhler, dervişler, müritler ve meczuplar memleketi olamaz" derken sanki başına gelecekleri biliyordu. Ama "O", meczup sözünü kullanırken herhalde "Türkiye deliler ülkesi olamaz" demek istemedi. Kulakların çınlasın Aziz Nesin. Artık Cumhuriyet'e ve devrimlere yapılan her saldırı delillere maledildiğine göre ül-

kemiz insanları için verdiği oranı yanında geçeceğiz.

Bir siyasi partinin Grup Başkanvekili'nin açıklaması da bunu destekliyor. Açıklama şöyle: "Bu olay, ülkedeki bunalımın yurttaşın akıl sağlığını tehdit eder boyuta ulaştığının bir göstergesidir."

"Büyük ve renkli basın olayı genellikle "ya elinde bomba olsaydı" gibi şematik ve derinlikten uzak biçimde ele aldı. TRT (Türkiye Resmi Televizyonu)'nin habere yaklaşımı da ilginçti. Saldırı tüm özel TV. kanallarında ilk haber olarak verilirken TRT 20.00 ana haber bülteni dışında olaya yer ayırmadı.

Altını çizmek istediğimiz konu, resmi açıklamaların dışında bazı yayın organlarında sıkça dile getirilen görüşlerin bu olay bahanesiyle tekrarlanmasıydı. Gazete isimlerini belirtmeden örnekler:

"Zorba bir resmi ideolojinin ilkel

törenlerinden bıkmış bir bireyin protesto eylemi olabilir. Bu kesinlikle çok önemli ve anlamlı bir çıkış."

"Her 10 Kasım'da illa da Mustafa Kemal'den söz etmek zorunda mıyız? Olmaz böyle şey."

"Atatürkçülerin yine ateşi yükseldi. İçlerinde öyleleri var ki ellerinden gelse İstiklal Mahkemeleri'ni yeniden kuracak ve "Atatürk düşmanlarını" boy boy sallandıracaklar."

"Okullarda 10 Kasım nedeniyle baskı yapılmaktadır. Okul müdürlerine Atatürk'ün ölüm yıldönümlerinde uygulanan baskı bu yıl da tekrarlanmıştır."

"10 Kasım törenlerinde ölüsevicilik yapılmaktadır."

"İnkıpların bazısı tutmuştur, bazıları da tutmamıştır." ayırımıyla 1950'lerden bu yana ekilenler artık biçilmektedir. Gardrop Atatürkçüleri ile toplumsal muhalefeti laik-antilaik ikilemine indirgemek ve hapsedmek isteyenlerin bu olaydan çıkardığı en büyük ders, Cumhurbaşkanı'nın korunması eksikliğinin tespiti oldu. Nedense kimse Anıt-kabir'in artık korunması gereken bir yer haline geldiği ayıbını kabullenmedi.

Ne yazık ki, kabul edilmesi gereken gerçek ayıp ta buydu.

EGEL A.Ş.

EGE ELEKTRİK MALZEMELERİ KABLO TİC.VE SAN.A.Ş.

Telefon Kabloları

PDV -PD.APA - PD.PAP - BAPDT - HTT

Bilgi İletişim, Data, Transmisyon, Sinyal, Kumanda, Enstrümantasyon Kabloları.

"RS 422 - RS 232 - LIYCY - YSLY "

CB Kablolar 50 OHM - RG 58 C/U . RG 213/U 93-105 OHM IBM

TWINAX 78 OHM - ETHERNET COAXIAL THIN ETHERNET Kablolar.

TV Anten - Video, Uydu Anten Coaxial, Uydu Sistem Coaxial, Müzik Yayın Kabloları. J-Y(ST)Y Yangın-Alarm Kabloları

**STP LEVEL III.IV.V. 22-24 AWG
UTP LEVEL V. 100 Ohm 24 AWG**

KRONE BAĞLANTI ELEMANLARI

ÖGE PİPSAN KABLO KANALLARI

GAZİ BULVARI 1338 SOKAK NO:7/B İZMİR
Tel: (0.232) 482 16 80 Fax: (0.232) 483 41 00

Koruma Rölelerinde Gelişmeler

Mikro işlemci röleler, normal olarak elektromekanik rölelerin sağlayamadığı pek çok imkanları vermektedir. Bu imkanlar, çoklu karakteristik, çoklu koruma elemanı, enstrümantasyon, yardımcı gecikme elemanı, tasarımılanan iç lojik şemaları ve kendi koruma ünitesinin arıza gözlemi gibi şeyleri içerir.

Güngör GÜRSEL

Elektrik Yüksek Mühendisi
SİS-AR A.Ş.

Yaklaşık elli yıl önce elektromekanik aşırı akım röleleri dağıtım sistemlerinin korunmasında kullanılmaya başlanmıştır. Geçmişte bu röleler, görevlerini en iyi bir şekilde yapmışlarsa da yeni nesil mikro işlemci (prosesör) tabanlı röleler, koruma alanında bir çok kolaylık ve yeni olanaklar getirmiştir. Korumanın yanında maliyeti de düşürerek iletişimin bir cihazı olarak uzaktan kontrol ve gözleme olanağı da sağlamıştır. Eski elektromekanik rölelerle, bir dağıtım sisteminde arıza olduğunda arıza bilgilerinin alınması, ilgili personelin o istasyona gitmesi ile olur. Bilgiler, röle üzerindeki ilgili ünitenin çalışmış bayrağının tespit edilmesi ile elde edildiği için sınırlı olup, çok azdır. Arıza akımı ile ilgili bilgi alınmaz. Mikro işlemci tabanlı röleler artık bu olanığı vermektedir.

Mikro işlemci röleler, normal olarak elektromekanik rölelerin sağlayamadığı pek çok imkanları vermektedir. Bu imkanlar, çoklu karakteristik, çoklu koruma elemanı, enstrümantasyon, yardımcı gecikme elemanı, tasarımılanan iç lojik şemaları ve kendi koruma ünitesinin arıza gözlemi gibi şeyleri içerir.

Programlanabilen lojik, bir çok giriş ve çıkışıyla, bilgisayar iletişimi bağlantılarıyla, bir istasyonla veya uzaktaki

diğer istasyonlarla iletişim kurarak uygun çözüm ve maksimum ekonomi sağlar.

Modüler Tasarım

Röleler, alışılmış bir veya üç fazlı üniteler şeklinde tek röle koruma karakteristiğine haiz olabildiği gibi birden fazla karakteristiği içerebilmektedir. Örneğin, fider koruma rölesi olarak kullanılan bir üniteye üç aşırı akım, bir toprak rölesi yanında yönlü röle, aşırı gerilim, düşük gerilim, frekans, negatif bileşen gibi röle karakteristikleri de bulunabilmektedir.

Büyük bir generatöre ait koruma röleleri tek bir koruma ünitesi içerisinde eliyeye yakın fonksiyonu içermektedir. Şüphesiz, tüm fonksiyonları kullanmak gerekmez. İstenilen fonksiyon ve karakteristik seçilebilir, alarm açtırma veya blokaj yaptırılabilir.

Tüm ayarlar, yakından röleye verilebildiği gibi uzaktan iletişimle yüklenebilir.

Ayar İmkanları

Eski rölelerde mekanik teknolojinin verdiği imkanlar çok sınırlı idi. Akım transformatör oranlarının çok büyük

olduğu yerlerde özellikle arıza akımının sınırlandırıldığı toprak arızalarında röle ayarlarını sağlamak sağlıklı değildi. Bugün, standart toprak ünitesini haiz aşırı akım rölelerinde toprak ayarı 0.4 A'den 0.1 A'e düşürülebilmektedir. (In = 5 A)

Röle karakteristiklerine, mikro işlemci rölelerde nümerik olarak sağlandığından, eski rölelere göre matematik tüm karakteristikler verilebilir.

Yararları

Mikro işlemci rölelerin genel olarak avantajları şöyle sıralanabilir:

* Bir çok röle ile yapılacak işi tek ünite yapabilir.

* Aşırı akım rölesi ile ayrı bir masraf gerektirmeden bara koruma sağlanabilir.

* Aynı ünite kesici arıza rölesi olarak kullanılabilir.

* Hızlı arıza tespiti ve açtırması yapılabilir.

* Soğuk yük denilen, uzun süre alan yükleri problemsiz devreye alabilir.

* Uzak bilgi ve komutların iletilmesi. SCADA Sistemleri için uygun olması özelliği.

* Hızlı işletme. Arızaların uzaktan bilgi olarak alınması, analizin kayda alınması, biriktirilmesi.

EGEFORM

1362 Sk. No:30/608 B,Çamlıbel İş Merkezi Çankaya - İZMİR

Bilgisayar ve Sarf Malzemesi İhtiyaçlarında Hizmetinizde

- Disketler, Printer Şerit, ve Tonerleri
- 11*24, 11*38, Fotokopi ve Fax Kağıtları
- KF Bilgisayar Temizlik Ürünleri
- Her Türlü Bilgisayar Aksesuarları

İhtiyaçlarınız için br telefon etmeniz yeterli olacaktır.

Tel: 4250972 - 4822446

Otomasyon

(Aylık Otomasyon Dergisi)

3e

(Aylık Elektrik, Elektronik, Enerji Dergisi)

Cad/Cam/Cae

(3 Aylık Bilgisayar Destekli Tasarım ve Mühendislik Dergisi)

Ot/Vt

(3 Aylık Otomatik Tanıma ve Veri Toplama Dergisi)

Otomasyon İzmir Bölge Sorumluluğu EGEFORM Ltd.Şti'ne Aittir.
Dergilere abonelik için : 425 09 72 No'lu telefonu arayabilirsiniz.
Otomasyon ve 3e Dergileri Abonelik Ücreti Yıllık: 350.000.-TL'dir.
Cad/Cam/Cae Dergileri Abonelik Ücreti Yıllık: 100.000.-TL'dir.

Not: İzmir içinde verilen siparişler ücret talep edilmeden adrese teslim edilecektir.
İzmir dışı siparişlerde ise kargo ücreti alıcıya aittir.

güler

mühendislik

ELEKTRİK SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ.
Proje - Taahhüt - A.G./O.G. Elektrik
Malzemeleri Satışı

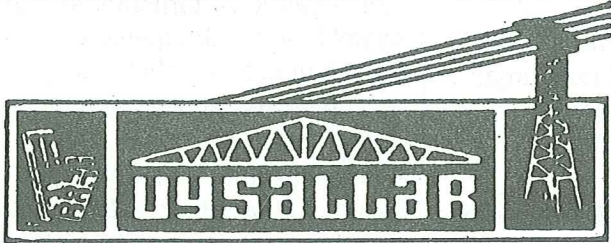
Rafet Güler

Elektrik Mühendisi

Satış Programımız

Metesan Bayiliği • Aktif Reaktif Sayaçlar • Her Türlü
Elektrik Kablosu • Kontaktörler • Otomatik Sigortalar
Elektrik Panoları • Kompanzasyon Panoları
Aydınlatma Armatürleri • Anahtar Ve Priz Serileri
OG Kablo Kroşeleri

1362 SK. NO:18/D ALTANHAN ÇANKAYA - İZMİR
TEL: 0.(232) 4821600 - 4412143 • FAX: 4412143

Mehmet NAL ve Sıtkı SULAK

**DEMİR - PROFİL DOĞRAMA
ÇELİK KONSTRÜKSİYON
Y.G. ve A.G. DİREKLERİ
SANAYİ VE TİCARET**

Sanayi Sitesi Salhane Cad. No: 39 TİRE

Tel: 513 22 22 Fax: 512 15 94

Muhasebe: 512 24 31

AS

AĞIR İŞ NAKLİYAT

**Her Türlü Enerji Nakil Direk
Direkte Trafo - Trafo Kabini
Köşk Ve Bina Montajları
Yeraltı Kablosu Döşenmesi
Özel Vinçli Araçla Taşıma**

SUBE:
ANKARA CAD.NO:78/2
BORNOVA İZMİR
TEL:(232) 461 14 99
FAX: (232) 445 66 23

MERKEZ:
KARTAL İSTANBUL
TEL: (216) 377 11 68
377 75 78
377 00 62

ÖZLÜK HAKLARI DEMOKRASİSİ (!)

Fikret ŞAHİN

Elektrik Mühendisi

Toplumda "ücret" ağırlıklı hak arama istemleri gittikçe yoğunlaşıyor. Çiftçi yürüyor, işçi sokağa dökülüyor, doktor iş bırakıyor, öğretim üyeleri derslere girmiyor ve mühendisler hak arama mücadelesine başladıklarını açıklıyorlar.

Ağır yaşam koşullarına bakıldığında bu eylemler haklı görülebilir belki de.

Türkiye'de çalışanlar, son yıllarda ücretlerdeki gerileme ile ancak zorunlu harcamalar yapılabilmekte, tasarruf yerine "tasarruflu yaşamak" zorunda bırakılmaktadır. Ancak bilinen odur ki, Türkiye'de geçim derdi çeşitli biçimlerde ve dramatik sonuçları ile ortaya çıkmaktadır. İşten çıkarılanlar, iş bulamayanlar, asgari ücretle çalışanlar.. v.b.

Medyada bazı varlıklı insanların vahşice harcamalarını görmekteyiz. Toplumda çalışanların büyük bir bölümünün asgari ücretle yaşadığını, bir kesimin ise asgari ücret fiyatına 1 kg. balık aldıkları gerçeğini bilmekteyiz.

Çalışanlar aleyhine bozulan ücret dengesi, toplumsal tepki yerine mesleksi tepkiler olarak yansıtılmaktadır. Herkes bu duruma alıştı galiba. Zira,

"Ağlamayan çocuğa meme verilmez" mantığı toplumda yerleşti.

Demokrasi, istemleri olan kesimlere bu taleplerini topluma ve siyasal iktidara yansıtma hakkını veriyor.

Herkes demokrasi istiyor ama herkesin demokrasi anlayışı başka.

Çoğu zaman demokrasinin, kişinin hak ve isteminin yaşama geçirilmesi için bir araç olarak algılandığını görüyoruz. Bu kesimlerin düşünce ve örgütlenme özgürlüğü mücadelesine hiç destek vermedikleri halde özlük hakları ve hatta ücretler söz konusu olduğunda her türlü mücadeleye olumlu bakmaları, öne çıkarmaları başka türlü izah edilemez.

Bu tür kısır taleplerle ortaya çıkan savaşımında bile her zaman başarılı sonuç alınamadığını görüyoruz. İşte doktorlar ve öğretim görevlileri.

Son olarak TMMOB heyetinin Başbakan Yrd. Murat Karayalçın ile görüşmesinde Sn. Karayalçın bu durumu çok net olarak ifade etmiştir.

İktidarlar mesleksi bazdaki özlük haklarında emniyet teşkilatı mensuplarına, askeri personele, hakim ve savcılara çeşitli haklar verdi. Bu, onlara daha çok gereksinim olduğundan ve daha

kolay müdahale edilebildiğindedir. Ancak diğer meslek gruplarına ayıracak kaynak bulmakta zorlanmaktadırlar.

Türkiye'de demokrasi bütün kurum ve kuralları ile gerçek anlamda hayata geçirilmedikçe kaynak yaratılamaz. Mevcut kaynaklar da hakça ve verimli bir şekilde kullanılamaz.

Sonuçta hiç kimse için yalnızca bugünü kurtarmak yetmeyecek, daha iyi yarınların oluşturulması da gerçekleşmeyecektir.

İnsanlarımız ya demokrasiden yana olan bireyler, kurumlar, örgütler olarak demokratik bir toplum konusunda istekli olacak ve ona sahip çıkacaklar, ya da toplumdaki bunca çelişki ve tartışmadan daha karanlık bir çözüm gelmesi olasılığını göze alacaklardır.

Türkiye'de demokrasi hayata geçirilmelidir. 1982 Anayasası'ndan antidemokratik hüküm ve yasakların kaldırılması veya başka bir deyişle "Çağdaş ve Özgürlükçü Bir Anayasa" yapılması istenmelidir.

Ve bilinmelidir ki bugün, sadece ücret ve özlük haklarımız için değil, yarınlarımız, tüm toplumsal haklarımız için örgütlenmemiz ve istemlerimizi hep beraber haykırmamız gerekmektedir.

TMMOB ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI İZMİR ŞUBESİ HABER BÜLTENİ

* AYDA BİR ÇIKAR * ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI İZMİR ŞUBESİ ÜYELERİNE ÜCRETSİZ YOLLANIR *

* YAYIMLANAN YAZILARDAKİ SORUMLULUK YAZARLARINA AİTTİR *

* Elektrik Mühendisleri Odası İzmir Şubesi Adına Sahibi : MUSA ÖZTUFAN * Yazı İşleri Sorumlusu : M.MACİT MUTAF *

* ADRES : EMO İZMİR ŞUBESİ 1337 SOKAK NO:16 KAT:8 Çankaya/İZMİR TEL: 0.232.4893435 PBX *

* DİZGİ : EGEMEN PRINT TEL: 0.232.4222639 * YAPIM : AJANS ANKARA TEL/FAX: 0.232.4257861